

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

БОНДАРЧУК КАТЕРИНА СЕРГІЙВНА

Допускається до захисту:
Т.в.о. завідувача кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій, к.філос.н., доцент
_____ Костянтин РОДИГІН
« _____ » _____ 2025 р.

**СТВОРЕННЯ ТА НАПОВНЕННЯ ДІДЖИТАЛ МЕДІА
«ВІДЛУННЯ» ПРО СУЧАСНУ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ ТА
МИСТЕЦТВО**

Спеціальність 061 Журналістика

Кваліфікаційна робота (медіапроект)

Керівник:

Родигін К.М., кандидат філософських наук, доцент кафедри
журналістики та соціальних комунікацій

Оцінка: ____/____/____

(бали за шкалою ЕКТС/за національною шкалою)

Голова комісії: _____

(підпис)

Вінниця – 2025

АНОТАЦІЯ

Бондарчук К.С. Створення та наповнення діджитал медіа «Відлуння» про сучасну українську культуру та мистецтво. Спеціальність 061 «Журналістика». Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2025.

Ця письмова робота є пояснювальною запискою до авторського медіапроєкту. У кваліфікаційній (бакалаврській) роботі (медіапроєкті) розглянуто популяризацію культури серед молоді через цифрові медіа. Мета – створити онлайн-простір для доступного висвітлення культурного контенту. Об’єкт – цифрова культурна комунікація, предмет – формати подання культури для молодіжної аудиторії. Завдання – залучити молодь до осмислення мистецтва та підвищити її культурну обізнаність. Проєкт виконано у формі сайту, сторінки Instagram та подкасту. Опубліковано 24 дописи, серед них: 2 аналітичні тексти, 6 художньо-публіцистичних, 2 інтерв’ю, 3 Reels-ролики та 4 епізоди подкасту.

Ключові слова: українська культура, мистецтво, творчість, молодь, онлайн-медіа.

65 с., 5 рис., 2 дод., 11 джерел.

ABSTRACT

Bondarchuk K.S. Creation and content making of the digital media «Vidlunnia» about modern Ukrainian culture and art. Specialty 061 «Journalism». Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2025.

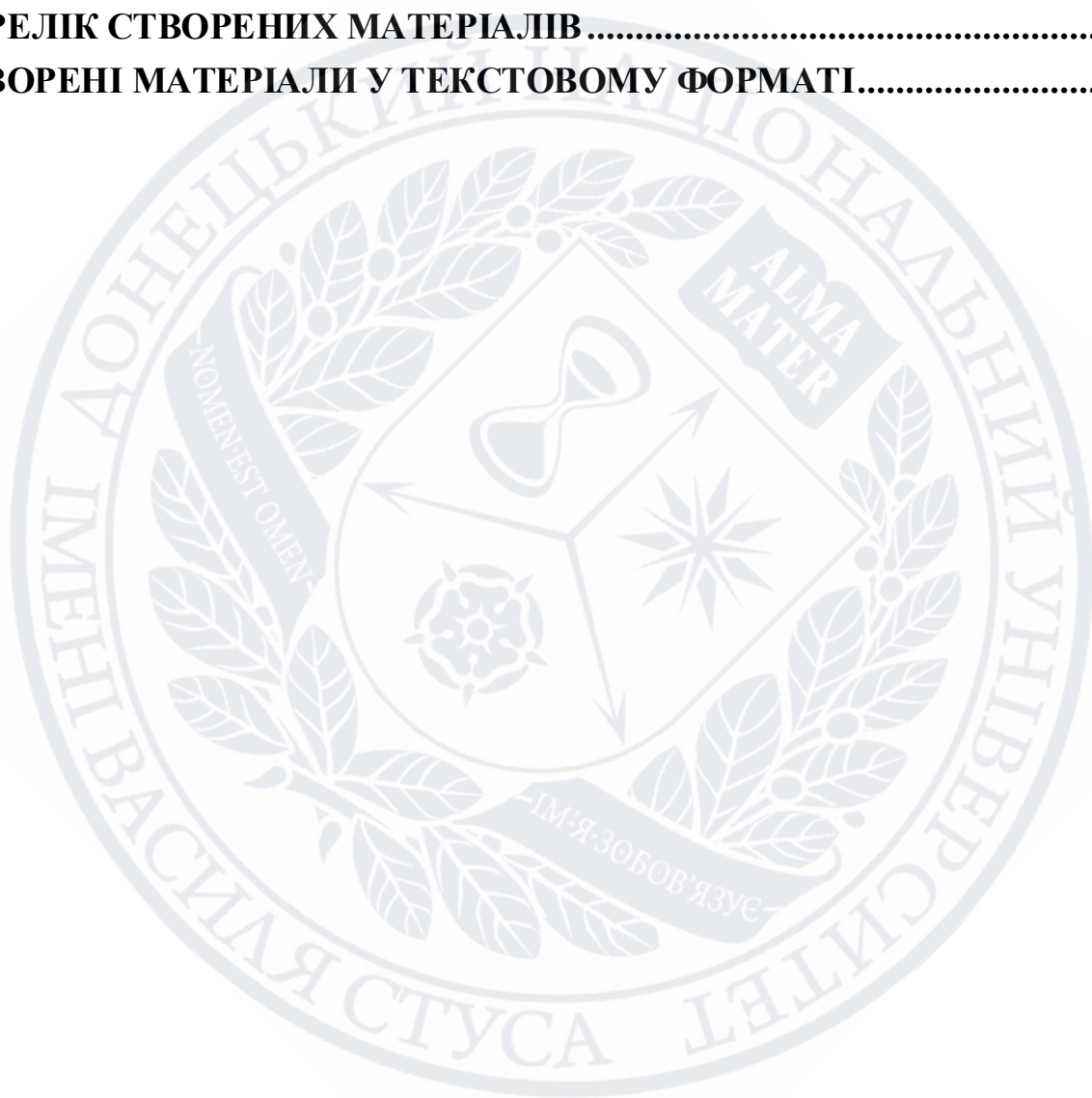
This paper is an explanatory note to the author's media project. The bachelor's qualification work (media project) explores the promotion of culture among youth through digital media. The aim is to create an online space for accessible and relevant cultural content. The object of the study is digital cultural communication; the subject is the formats of presenting culture tailored for a youth audience. The project's tasks include engaging young people in reflecting on art and enhancing their cultural awareness. The media project was implemented as a website, an Instagram page, and a podcast. A total of 24 posts were published, including 2 analytical articles, 6 opinion journalistic pieces, 2 interviews, 3 Reels videos, and 4 podcast episodes.

Keywords: Ukrainian culture, art, creativity, youth, online media.

65 pages, 5 images, 2 appendices, 11 sources.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОПИС ПРОЄКТУ	6
ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	11
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	12
ПЕРЕЛІК СТВОРЕНИХ МАТЕРІАЛІВ	13
СТВОРЕНІ МАТЕРІАЛИ У ТЕКСТОВОМУ ФОРМАТІ.....	136

ВСТУП

Актуальність обраної теми: створення медіа «Відлуння» полягає в потребі нової культурної комунікації, особливо в умовах війни, соціальних трансформацій і пошуку національної ідентичності. Молодь все більше споживає інформацію через цифрові формати — Instagram, TikTok, YouTube — але в інформаційному шумі часто губиться якісний культурний контент, який міг би формувати естетичний смак, критичне мислення та емоційну чутливість.

У той же час, культура сьогодні — не лише про музику чи живопис, а про способи говорити про травму, надію, приналежність, про себе й про спільноту. Створення медіа, яке розповідає про мистецтво зрозумілою мовою, через особисті історії, інтерв'ю, репортажі, є не лише доцільним, а й суспільно необхідним.

«Відлуння» прагне зібрати голоси культури, які залишаються з нами — як після перегляду вистави, прослуховування альбому чи розмови з митцем.

Мета медіапроєкту: створення онлайн-платформи, орієнтованої на популяризацію культури та мистецтва серед молоді шляхом доступного, чутливого та актуального подання культурного контенту. Проєкт передбачає формування культурного простору, де відображатимуться сучасні мистецькі явища, особистості, події та рефлексії, що сприяють осмисленню культурної спадщини та актуальних процесів у сфері мистецтва. Основна увага приділяється адаптації складних мистецьких тем до сприйняття аудиторії за допомогою зрозумілих форматів комунікації (тексти, подкасти, інтерв'ю, репортажі, візуальні історії). Проєкт має на меті не лише інформувати, а й залучати молодь до розмов про культуру, спонукати їх до критичного й емоційного осмислення мистецтва та розвивати культурну обізнаність.

Об'єкт медіапроєкту: сучасна культурна комунікація в цифровому середовищі, зокрема взаємодія молоді з мистецьким і культурним контентом через онлайн-медіа.

Предмет медіапроєкту: способи висвітлення культури та мистецтва у форматі онлайн-медіа, орієнтованого на молодіжну аудиторію.

Джерельна база медіапроєкту: в ході роботи над теоретичною і практичною частиною проєкту, використовувалися інтерв'ю, спостереження й відвідування подій як власні джерела.

Завдання медіапроєкту:

- популяризувати культуру та мистецтво серед молодіжної аудиторії через доступні цифрові формати;
- створити онлайн-простір для осмислення сучасних мистецьких явищ і культурних подій;
- підвищити культурну обізнаність та емоційну залученість молоді до мистецтва;
- представляти різні форми мистецтва через інтерв'ю, репортажі, подкасти, фотопроекти та тексти;
- створити та наповнити блог актуальним контентом у різноманітних форматах: текст, відео тощо;

Методи, використані при підготовці медіапроєкту

При створенні медіапроєкту були застосовані навички, що безпосередньо стосуються журналістської сфери та галузі мистецтва та культури. Таким чином було застосовано наступні загальнонаукові методи:

- емпіричні – передбачають безпосереднє спостереження за поведінкою аудиторії, проведення інтерв'ю з митцями, учасниками культурних подій, а також відвідування заходів для збору інформації про сучасний культурний процес;
- комплексні – включають поєднання кількох підходів (соціального, культурологічного, комунікаційного) для всебічного аналізу сприйняття культури в цифровому середовищі;
- теоретичний – передбачає аналіз робіт у сфері культури та мистецтва, що дозволяють глибше зрозуміти закономірності функціонування культури в цифровому просторі, особливості молодіжної аудиторії та специфіку взаємодії з мистецьким контентом через онлайн-платформи.

ОПИС ПРОЄКТУ

Медіапроект «Відлуння» є багатоформатною ініціативою, що реалізується на основі сучасного мультиплатформного підходу. Для ефективності поширення було розроблено сучасну візуальну складову та проводилося легке подання інформації. Проєкт охоплює одразу кілька типів медіа: онлайн-платформу (сайт) (Рис. 1), соціальні мережі (Instagram) (Рис. 2) та подкаст (Рис. 3), і поєднує різні жанрові формати: інтерв'ю, рецензії, репортажі, аналітичні статті, мистецькі есе, розслідування. Такий жанровий мікс є доцільним і відповідає сучасним вимогам до медіакомунікації в культурній сфері, яка вимагає глибини аналізу, емоційності, гнучкості форм та залучення нових аудиторій через діджитал-платформи.

Рис. 1. Візуальний вигляд сайту «Vidlunnia.media»

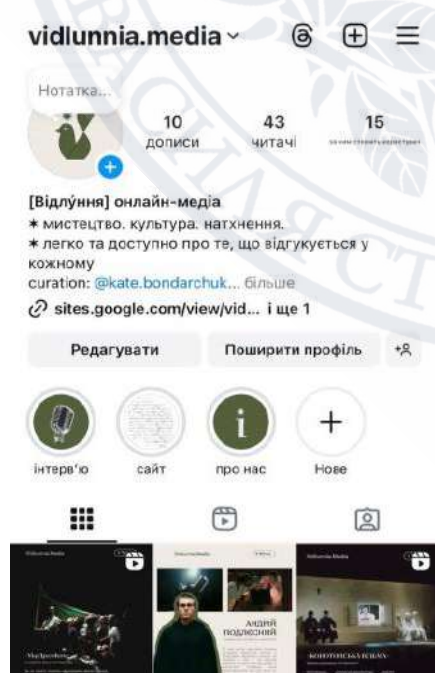

Рис. 2. Візуальний вигляд інстаграму «Vidlunnia.media»

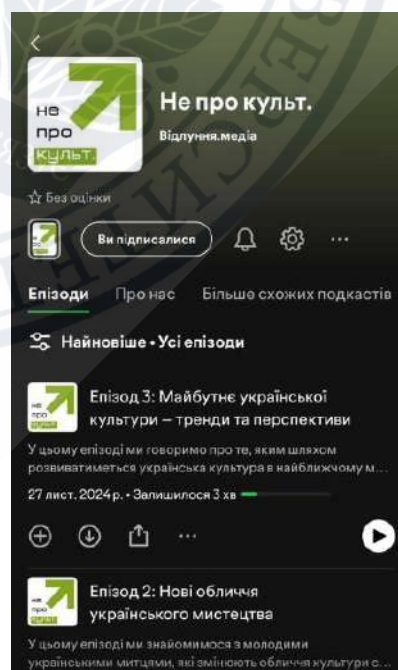

Рис. 3. Візуальний вигляд подкасту «Vidlunnia.media»

Від початку наповнення блогу було опубліковано 24 дописи. Матеріали для дописів були створені у різних журналістських жанрах. Так, в інформаційному жанрі представлено 7 дописів, які охоплюють широкий спектр тем, пов'язаних із культурою та мистецтвом (Додаток 1. [1-7]).

В аналітичному жанрі створено 2 матеріали, серед яких дослідження на тему «Роль онлайн-медіа в популяризації культури серед молоді», де проаналізовано, як цифрові платформи впливають на формування культурних запитів молодого покоління. А також матеріал «Артефакти на експорт: як з України вивозять історію», що розкриває проблему незаконного вивезення культурної спадщини та механізми її збереження (Додаток 1. [8-9]).

В художньо-публіцистичному жанрі було написано 6 матеріалів, кожен з яких висвітлює важливі прояви сучасної культури крізь призму особистих вражень, емоцій та глибшого аналізу. Серед них — публікація «ГУРТ SCHMALGAUZEN: хороші актори чи генії українського мистецтва?», що досліджує феномен театрального-музичного колективу. Матеріал «Класика в часи війни: "Конотопська відьма" як культурна рефлексія» аналізує театральну постановку як форму суспільного осмислення війни. У тексті «Ukrainian Fashion Week'25: віра в майбутнє та мода в умовах війни» йдеться про силу моди як мови спротиву і надії. Огляд експозиції «PinchukArtCentre 2025: тиша, що говорить голосніше за слова» звертає увагу на мистецькі послання у новітньому українському арті. Матеріал про художницю «Аглая Ногіна: мистецтво, що говорить з душею» відкриває внутрішній світ мисткині. А рецензія на виставу «Сицилійські лимони: трагікомедія у п'яти новелах» розкриває театральну гру як емоційне дзеркало реальності (Додаток 1. [10-15]).

Також було проведено 2 інтерв'ю. У першому — «Війна як особистий досвід: проєкт "Моя війна і я" та його автор Роман Садовський» — йдеться про те, як документальні історії стають способом збереження пам'яті й розуміння війни на рівні пережитого досвіду різних людей. Друге інтерв'ю — «Глибина та чесність у мистецтві: розмова з Андрієм Подлесним» — досліджує, як митці переживають і транслюють складні реалії сьогодення через творчість. Обидва

матеріали поєднують емоційну насиченість із рефлексією, ставлячи акцент на щирості, внутрішній правді та силі людського голосу (Додаток 1. [16-17]).

Опубліковано 3 динамічні оглядові ролики у форматі Reels, присвячені театральним постановкам «Конотопська відьма», «Сицилійські лимони» та «УкрДрамКом». У коротких, але візуально насичених відео вдалося передати унікальну атмосферу кожної з вистав — від містичної напруги та культурної глибини української класики до тонкої іронії та емоційної багатошаровості трагікомедії у п'яти новелах. Ролики акцентують увагу на сценографії, акторській грі та загальному настрої постановок, занурюючи глядача у театральне дійство навіть через екран смартфона (Рис. 4), (Додаток 1. [18-20]).

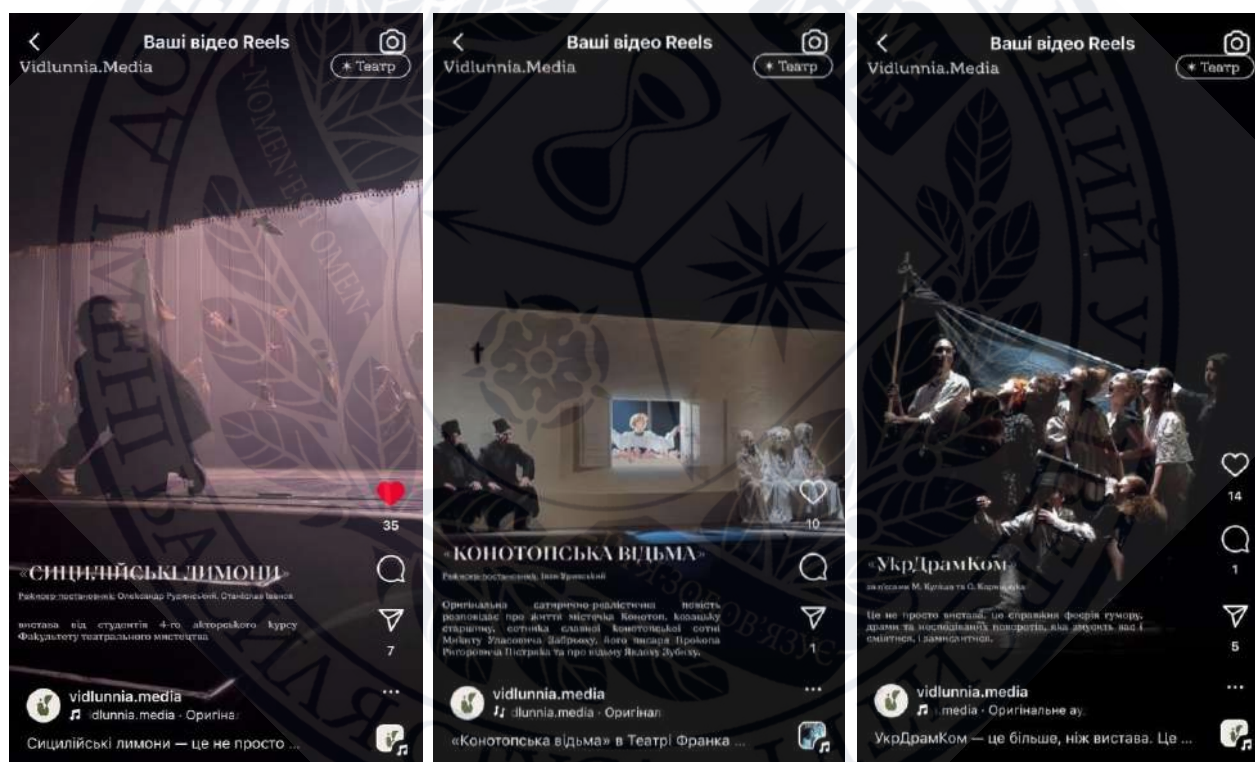

Рис. 4. Тематичні відео

У межах проєкту «Відлуння» створено подкаст «Не про культ», який досліджує сучасну українську культуру крізь призму війни, змін і нових сенсів. Вийшло 4 епізоди, кожен з яких розкриває окремий аспект культурного сьогодення: «Хто такі Schmalgauzen?» — розмова з поціновувачкою гурту, яка не лише ділиться власним захопленням, а й пояснює, чому цей гурт є унікальним явищем на українській сцені. «Ренесанс української культури у часи війни» — присвячено

відродженню інтересу до національного мистецтва, театру, музики та літератури у контексті повномасштабного вторгнення. «Нові обличчя українського мистецтва» — епізод про молодих митців, які формують нову хвилю культурного дискурсу та здобувають визнання як в Україні, так і за її межами. «Майбутнє української культури — тренди та перспективи» — розмова про те, куди рухається культурна сфера, які виклики та можливості відкриваються перед нею сьогодні. (Додаток 1. [21-24]). Перелік напрацьованих матеріалів з вказаною назвою, посиланням та датою публікації подані у Додатку 1.

Про високий рівень зацікавленості темою сучасної української культури та мистецтва свідчить статистика облікового запису у соціальній мережі Instagram. Так, за період від 1 березня до 29 травня було охоплено 2 477 облікових записів та набрано 6 272 перегляди в блозі (Рис. 5).

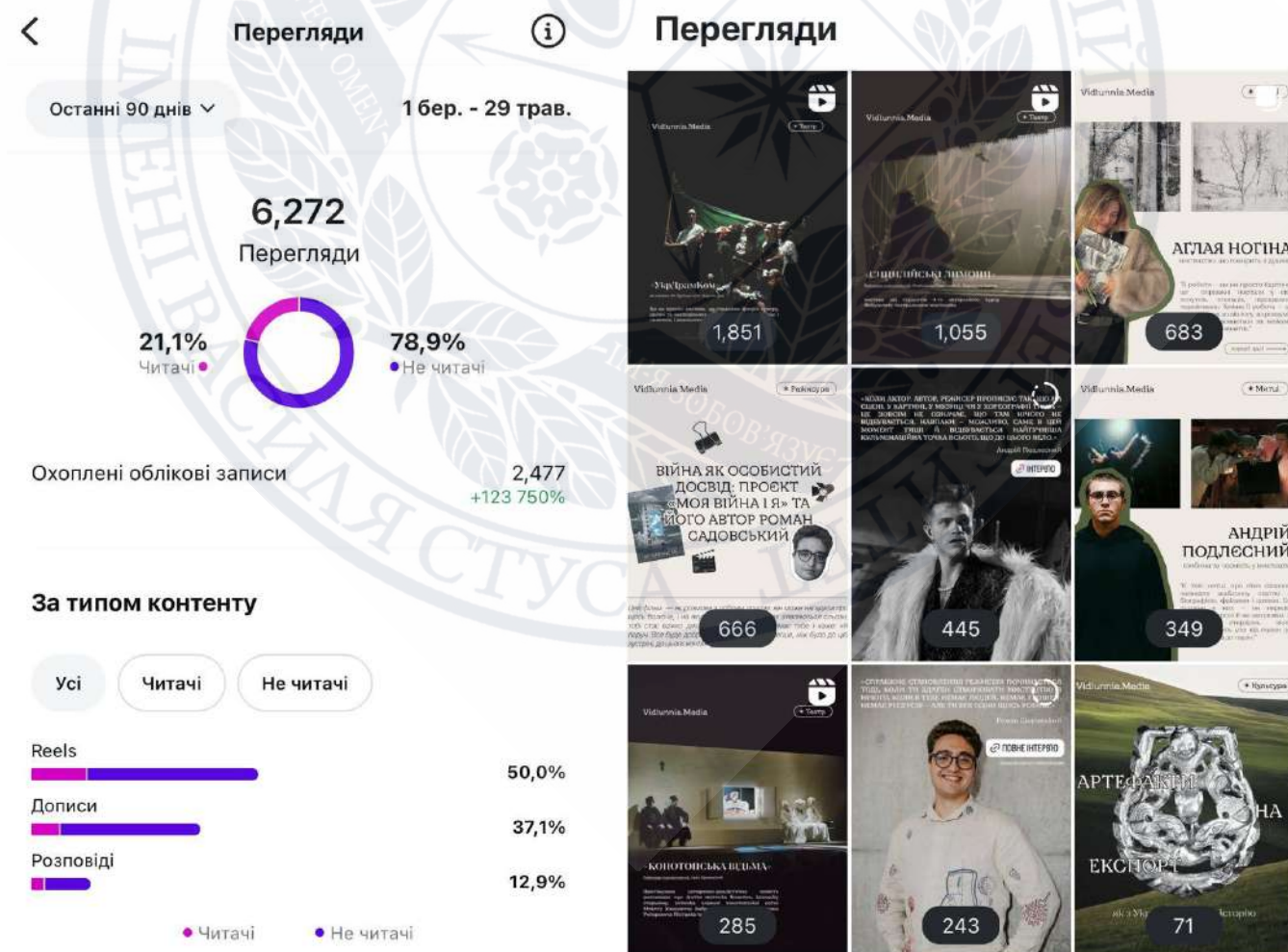

Рис. 5. Статистика охоплень в Instagram

На медіаринку, який стрімко діджиталізується, такі формати мають високий потенціал функціонування. Це підтверджується зростанням аудиторії в культурних медіа та попитом на гібридні формати контенту серед молоді. «Відлуння» зберігає баланс між «глибоким» і «доступним», що дозволяє йому розвиватися як медіа з критичною позицією, водночас залишаючись зрозумілим поза професійною спільнотою. Очікується, що проєкт допоможе об'єднати активну молодь віком 18–35 років, яка цікавиться культурою, шукає глибокі сенси, хоче осмислювати події навколо та втомилася від поверхневого інформаційного шуму. Загалом можна сподіватись на позитивну реакцію з боку молодих митців, студентів, культурних менеджерів, режисерів та виконавців, адже інформаційний проєкт «Відлуння» здатен актуалізувати важливі соціокультурні зміни та стати тригером для діалогу, переосмислення й дії.

ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Під час роботи над проектом було створено сторінку «vidlunnia.media» у соціальній мережі «Instagram» [4], сайт [5] та подкаст [6]. Зроблено унікальний дизайн, та визначено кольорову гаму. Структура та формат публікацій розроблені спеціально під характеристики обраної платформи та націлена на легке сприйняття читачами об'ємної інформації.

Переважає кількість супроводжуючих ілюстрацій до дописів, сторіс та логотип були створені за допомогою платформи для графічного дизайну «Figma». Відеоматеріали оброблялися в програмі «VN».

Також проводився моніторинг статистики: вподобання, реакції на дописи, поширення, охоплення дописів, відвідування та дні і години активності читачів. Під час роботи над проектом здійснювалася комунікація з підписниками у коментарях та особистих повідомленнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ukrainian media use and trust in 2022. Internews in Ukraine. Листопад 2022. URL: <https://surl.li/dzualc> (дата звернення: 22.05.2025)
2. Результати соціологічного дослідження культурних практик населення України. Український Культурний Фонд. 21 Жовтня 2021. URL: <https://ucf.in.ua/news/21-10-2021> (дата звернення: 22.05.2025)
3. Плеханова Т. М. Соціальні мережі як новітня платформа для промоції медійного контенту : дис.канд. філос. наук. Запоріжжя, 2021. 1–21 с. URL: <https://surl.li/tlczlv> (дата звернення: 22.05.2025)
4. Instagram «Vidlunnia.media»:
URL: <https://www.instagram.com/vidlunnia.media/> (дата звернення: 22.05.2025)
5. Сайт «Vidlunnia.media»: URL: <https://surli.cc/gooxxp> (дата звернення: 22.05.2025)
6. Подкаст «Vidlunnia.media».
URL: <https://surl.li/dkbjsr> (дата звернення: 22.05.2025)
7. Україна: Дослідження споживання та сприйняття медіа. *Thomson Reuters Foundation*. 2023. URL: <https://surl.li/yrplwm> (дата звернення: 22.05.2025)
8. Юренко В. Створення ефективної стратегії: як залучити аудиторію за допомогою цілеспрямованого контенту?. *Cases.media*. 2023. URL: <https://surl.li/rpllnq> (дата звернення: 22.05.2025)
9. Mladenov V. Все про Instagram - повний посібник (SEO, факти, статистика). *Rank Tracker*. 2 липня 2024. URL: <https://surl.li/tmfhub> (дата звернення: 24.05.2025)
10. Закомолдіна А. Є. Створення інстаграм-блогу з популяризації України у світі «Zadum.ua». Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавр спеціальності "Журналістика". *Національний авіаційний університет*. 2023. 47с. URL: <https://surl.li/deauif> (дата звернення: 22.05.2025)
11. Семен Н. Роль соціальної мережі Instagram у популяризації журналістського контенту. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка*, 2022, 74-79. URL: <https://surl.li/zqgmub> (дата звернення: 24.05.2025).

ПЕРЕЛІК СТВОРЕНИХ МАТЕРІАЛІВ

Інформаційні жанри

1. Про онлайн-медіа [Відлуння]

URL: <https://www.instagram.com/p/DF5pftLInV-/>

Дата: 10.02.2025

2. Ukrainian Fashion Week 25-26

URL: https://www.instagram.com/p/DGL7bgIoypr/?img_index=1

Дата: 17.02.2025

3. PinchukArtCentre 2025: тиша, що говорить голосніше за слова

URL: <https://www.instagram.com/p/DHLziKUIzej/>

Дата: 14.03.2024

4. Аглая Ногіна: мистецтво, що говорить з душею

URL: https://www.instagram.com/p/DHoCIIdjIubX/?img_index=1

Дата: 25.03.2025

5. Артефакти на експорт

URL: <https://www.instagram.com/p/DJHkBp6Ittz/>

Дата: 01.05.2025

6. Війна як особистий досвід: проєкт «Моя війна і я» та його автор Роман Садовський

URL: <https://www.instagram.com/p/DJUfGW8oQas/>

Дата: 06.05.2025

7. Андрій Подлесний: глибина та чесність у мистецтві

URL: <https://www.instagram.com/p/DJt-bk5ocb-/>

Дата: 16.05.2025

Аналітичні жанри

8. Роль онлайн-медіа в популяризації культури серед молоді

URL: https://www.instagram.com/p/C7E0ftLslbV/?img_index=8

Дата: 12.05.2025

9. Артефакти на експорт: як з України вивозять історію

URL: <https://surl.li/uusqtr>

Дата: 09.04.2025

Художньо-публіцистичний жанр

10. ГУРТ «SCHMALGAUZEN»: ХОРОШІ АКТОРИ ЧИ ГЕНІЇ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА?

URL: <https://surl.lu/wovpbk>

Дата: 10.02.2025

11. Класика в часи війни: «Конотопська відьма» як культурна рефлексія

URL: <https://surl.li/ccaekx>

Дата: 13.05.2025

12. Ukrainian Fashion Week'25: віра в майбутнє та мода в умовах війни

URL: <https://surl.li/zticzu>

Дата: 21.02.2025

13. PinchukArtCentre 2025: тиша, що говорить голосніше за слова

URL: <https://sites.google.com/view/vidlunnia-media/pinchukartcenter>

Дата: 14.03.2025

14. Аглая Ногіна: мистецтво, що говорить з душею

URL: <https://surl.li/xvqhwm>

Дата: 25.03.2025

15. Огляд вистави «Сицилійські Лимони»: трагікомедія у п'яти новелах

URL: <https://surl.li/epldyj>

Дата: 29.04.2025

Інтерв'ю

16. Війна як особистий досвід: проєкт «Моя війна і я» та його автор Роман Садовський

URL: <https://surl.li/sylxko>

Дата: 06.05.2025

17. Глибина та чесність у мистецтві: інтерв'ю з Андрієм Подлесним

URL: <https://surl.li/esooqc>

Дата: 16.05.2025

Відео матеріали

18. Огляд вистави «Сицилійські Лимони»

URL: <https://www.instagram.com/p/DJB1eV1oMYI/>

Дата: 29.04.2025

19. Огляд вистави «Конотопська відьма»

URL: https://www.instagram.com/p/DJmtR_QoE08/

Дата: 13.05.2025

20. Огляд вистави «УкрДрамКом»

URL: <https://www.instagram.com/p/DJ9V3pUlixX/>

Дата: 22.05.2025

Аудіо матеріали

21. Хто такі Schmalgauzen?: розмова із поціновувачкою гурту

URL: <https://open.spotify.com/episode/5se6AjUuy2HW4oUyDY1Ux7?si=76263697ff8f4d48>

Дата: 21.10.2024

22. Епізод 1: Ренесанс української культури у часи війни

URL: <https://open.spotify.com/episode/08IEXDJGb3PxcwJlQXF62C?si=6d105283be834e52>

Дата: 22.11.2024

23. Епізод 2: Нові обличчя українського мистецтва

URL: <https://open.spotify.com/episode/1HRaJJg4d1g6mHHQTyHOFo?si=9523e1622bef4d40>

Дата: 25.11.2024

24. Епізод 3: Майбутнє української культури – тренди та перспективи

URL: <https://open.spotify.com/episode/6q7OTugLMJiy4C2vj3L4ub?si=038b475ee32b4eb4>

Дата: 27.11.2024

СТВОРЕНІ МАТЕРІАЛИ У ТЕКСТОВОМУ ФОРМАТІ

(Матеріали сайту):

ГУРТ «SCHMALGAUZEN»: ХОРОШІ АКТОРИ ЧИ ГЕНІЇ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА?

Напевно вже всі чули пісню про собаку, на ім'я Джессіка, Лаванду та прикмету «Північ бачить місяць» по якій можна дізнатись, що йдеться про гурт Schmalgauzen. Той самий театральний-музичний ансамбль, що створювався як студентське завдання від майстерні Дмитра Богомазова шістьма хлопцями у стінах університету Карпенка-Карого.

«Вистава — це адекватна життю сутність. Якщо театр не буде рухатись разом із часом, буде опиратися змінам і не відповідатиме на виклики часу — він перестане бути живим, стане глядачам нецікавим» - говорить головний режисер театру імені Івана Франка Дмитро Богомазов.

Тоді чи можна припустити, що Schmalgauzen представляють нам новий, осучаснений вид театральної вистави? Світ вже бачив подібні поєднання театру та музики, але для української сцени це залишається чимось новеньким.

Так у 2013 році українців здивував жіночий гурт DakhDaughters. Вони виступали у жанрі фрік-кабаре і зараз також продовжують свою діяльність у цьому ж стилі. Порівнюючи гурти між собою, можна дійсно помітити певні схожості, наприклад зовнішній вигляд, який є не самим типовим для артистів. Точніше, це висвітлене обличчя або білий грим, що створює яскравий та виразний образ, який легше виділяється на сцені. Єдине, що для DakhDaughters, це єдиний і головний образ, в той час, як у Schmalgauzen він змінюється, залежно від самої вистави. Тобто хлопці кожного разу експериментують з ролями та не прив'язуються до чогось

одного.

Окрім нетипового зовнішнього вигляду, дивує неприродна поведінка на сцені. Спостерігаючи за цим всім дійством, потроху починаєш усвідомлювати, що потрапив далеко не на концерт, а на справжнісіньку виставу. Перед нами з'являються справжні актори, які вміло відіграють свої ролі. І та неприродна поведінка на сцені, утворює неповторну атмосферу та неординарність обох гуртів.

Однак, що ж робить гурт Schmalgauzen, популярним та унікальним? В першу чергу, це їхня музика. Саме завдяки сенсу та змісту пісень, хлопцям вдається зачепити свою аудиторію. Кожен альбом, кожна композиція підв'язана до певного сюжету та історії, що вже створює подвійну зацікавленість у прослуховуванні. Окрім цього слухача захоплює не лише концепція, а й приховані подвійні сенси. Так, під час написання того чи іншого альбому, хлопці надихаються відомим нам письменниками, тому часто у своїх композиціях залишають певні символи.

Основну складову виступів Schmalgauzen займає театральна постановка, в якій гра та музика є провідними елементами. Створення справді цікавої вистави, лежить в руках режисера, роль якого займає учасник гурту Андрій Ширко. Завдяки плідній роботі, розробляється неповторний сюжет, в якому спілкування та репліки між героями плавно переплітаються з піснями. На таких деталях будується вистава, створюється атмосфера французького бару. яка по-справжньому захоплює подих. Сюди і низький вокал Владислава Михальчука, який своєю екстравагантністю на сцені виділяє гурт з поміж усіх інших та створює контраст поруч зі спокійним Михайлом Матюхіним.

До того ж Schmalgauzen неймовірно відкриті до своїх прихильників. Цієї осені вони вже встигли відвідати студентів Острозької та Києво-Могилянської Академії.

«Ми дуже любимо такі зустрічі. Насправді тому що ми любимо прямий контакт з нашою аудиторією, з нашим глядачем, поціновувачами творчості та просто людьми, які також вперше з нами знайомляться» - говорить Валентин Білоконь на зустрічі у Могілянці.

«Насправді нам цей формат дуже цікавий, тому що є багато питань, на які ми не відповідаємо. Я не скажу, що це від того, що немає якихось видань, журналістів, чи щось типу такого. Але просто ми не любимо продаватись, і тому ми не пишемо пресрелізи, ми не пишемо у видання візьміть у нас інтерв'ю. Ми не робимо багато якихось речей, тому що нам це не потрібно внутрішньо. Нам потрібне спілкування таке, як зараз є. Тобто ми разом з вами, разом з такими зустрічами, навчаємось бути на публіці, в першу чергу особистістю, який кожен з нас є, а не роллю чи якимось там образом і все таке інше» - говорить Андрій Ширко на зустрічі у Могілянці.

Зустрічі відбувалися у форматі живого спілкування, але окрім цього аудиторія мала можливість послухати виконання деяких композицій та побачити імпровізовану гру артистів. Хлопці розуміють, як важливо спілкуватись із сучасною молоддю, тому всіма силами намагаються популяризувати сучасне українське мистецтво, музику та творчість загалом.

Підсумовуючи, гурт Schmalgauzen дійсно можна вважати свіжим ковтком повітря для нинішньої української сцени. Вони швидко здобули визнання серед шанувальників не лише своєю музикою, а й дивовижною акторською майстерністю. Ці артисти відкривають нові горизонти та поєднують в собі той дух свободи та експерименту, який формує динаміку сучасного мистецтва. Тому без сумнівів, хлопці є яскравими представниками творчого потенціалу української музики, які залишать слід в історії нашої культури.

URL: <https://surl.lu/wovpbk>

Дата: 10.02.2025

РОЛЬ ОНЛАЙН-МЕДІА В ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРИ СЕРЕД МОЛОДІ

У сучасному світі, що стрімко змінюється під впливом цифрових технологій, особливої актуальності набуває питання культурної освіти та популяризації мистецтва серед молоді. Культура є не лише відображенням історичної пам'яті, а й дієвим інструментом формування цінностей, ідентичності та критичного мислення. Проте традиційні канали комунікації часто виявляються недостатньо ефективними у досягненні молодіжної аудиторії, яка переважно споживає інформацію через цифрові платформи.

Онлайн-медіа стали одним із ключових джерел впливу на молоде покоління. Соціальні мережі, блоги, YouTube-канали та тематичні онлайн-журнали не лише інформують, а й формують культурні орієнтири, тренди, смаки. У цьому контексті важливо досліджувати, як саме медіа можуть слугувати «мостом» між мистецтвом і молоддю, які підходи до подачі культурного контенту є найбільш ефективними та що приваблює сучасну аудиторію до розмови про культуру [1].

Молодь як аудиторія культурного контенту вирізняється вимогливістю до візуальної якості, швидкості подачі інформації, а також емоційного зв'язку з контентом. Молоді користувачі шукають не лише інформативність, а й автентичність, естетику, відкритість до нових тем, зокрема фемінізму, соціальної справедливості, війни, самоідентифікації та екології — навіть у мистецькому контексті.

Разом з тим, традиційне мистецтво часто сприймається як «віддалене», «елітне» або «нудне». Це пояснюється як відсутністю зрозумілої мови подачі, так і недостатнім представленням мистецтва в тому цифровому середовищі, де перебуває молодь. Як показує дослідження Українського культурного фонду (2021), лише 18% молоді відвідують музеї або театри регулярно, однак понад 60% готові споживати культурний контент онлайн — за умови, що він буде доступно і

цікаво поданий. [2]

Сучасні медіапроекти, зокрема такі як СЛУХ, The Village Україна, або культурна частина Суспільного Мовлення, демонструють успішні кейси, коли культура подається не як щось «елітне», а як жива, актуальна й емоційно близька сфера.

Серед основних переваг можна виділити доступність, інтерактивність та візуальність. Цифрові платформи забезпечують миттєвий доступ до культурного контенту з будь-якої точки світу. Молодь може ознайомлюватися з мистецькими подіями, виставками чи перформансами без необхідності фізичної присутності, що особливо актуально в умовах глобалізації. Онлайн-медіа також сприяють активній взаємодії користувачів із контентом: коментарі, обговорення, опитування та можливість ділитися матеріалами створюють відчуття залученості. Візуальні платформи, як-от Instagram чи TikTok, акцентують увагу на візуальному контенті — фото, відео, графіка — що робить подачу інформації привабливою для молоді. Серед актуальних тенденцій у популяризації культури через онлайн-медіа варто відзначити персоналізацію контенту за допомогою алгоритмів, колаборації з інфлюенсерами, а також застосування технологій доповненої та віртуальної реальності. [3]

Якісний культурний контент відіграє важливу роль у формуванні світогляду молоді. Він сприяє розвитку критичного мислення, естетичного смаку та розуміння культурного різноманіття. Завдяки доступу до різноманітних джерел інформації молоді люди можуть формувати власні погляди та цінності, що є основою для толерантного та відкритого суспільства.

Перспективи розвитку подібних медіаініціатив включають створення мультимедійних форматів — подкастів, відеоблогів, інтерактивних проєктів, впровадження освітніх програм з культурним наповненням, а також розвиток міжнародної співпраці між медіаплатформами різних країн.

Таким чином, онлайн-медіа мають значний потенціал у популяризації культури серед молоді, надаючи інноваційні підходи та формати для залучення та освіти нових поколінь.

URL:https://www.instagram.com/p/C7E0ftLslbV/?img_index=8

Дата: 12.05.2025

Класика в часи війни: «Конотопська відьма» як культурна рефлексія

Якщо вам здається, що класика — це щось застаріле й нудне, сходіть у театр Франка на «Конотопську відьму» в постановці Івана Уривського. Після перегляду вистави, неможливо забути відчуття, з яким виходиш з глядацької зали.

Режисер Іван Уривський каже: «Конотопська відьма — це більше про мінімалізм». І це правда, сцена майже порожня, декорацій мінімум — тільки біла хата-мазанка, лавка, кілька предметів. Але саме в цьому сила, адже очі не розбігаються, а увага зосереджена на головному — грі, рухах, словах. Вона — легка, іронічна, часом абсурдна, але водночас глибока. Мінімалізм у сценографії й чорнобілий стиль створюють особливу атмосферу — ніби ми в розповіді, яка дуже близька до реальності.

«Вони народні, але стилізовані й чорно-білі. Є хата-мазанка, усе автентичне, можна сказати. Але акторська природа існування, «монтаж», іноді музика сучасних композиторів надають п'єсі свіжого подиху», — розповідає Уривський.

Народний театр, містика і сатира зійшлися в дуже тонкому балансі. З одного боку — автентичність: хата-мазанка, народна пісня, прості костюми. З іншого — майже кінематографічна подача, сучасна музика, чіткий ритм, візуальна чистота. Сатира не кричує, а глибока — через образ, погляд, жест. Тут не показують пальцем, а змушують подумати.

Дух оригінального твору збережений, але адаптований під сьогодення. Залишилась суть — про людську безглуздість, страх перед незрозумілим і бездумне виконання наказів. Але тепер це читається ще гостріше. Бо нині — час, коли критичне мислення й опір злу мають особливу ціну. І ця вистава дуже точно ловить момент.

Світло, музика, звук у цій постановці — повноцінні актори. Тиша тут іноді звучить гучніше за репліки. Прожектори висвітлюють не обличчя, а тіні. Музика — сучасна, тривожна, з фольклорними вкрапленнями — нагнітає, притягує, створює ефект сну на межі з жахом. І ти вже не просто дивишся — ти в цій історії.

У «Конотопській відьмі» важко не захопитися акторською грою — вона тут точна, виразна, і водночас дуже жива. Найбільше запам'яталися Михайло Матюхін у ролі Дем'яна — коханого Олени. Його герой — щирий, але слабкий, він розривається між коханням і системою, в якій живе. Матюхін дуже точно передав цю внутрішню боротьбу: очима, мовчанням, навіть нерішучим рухом руки.

Оксана Жданова в ролі Оленки — ніжна, світла, але не слабка. Вона не просто «дівчина-жертва» — в її образі читається свобода, вибір, внутрішня сила. Навіть коли мовчить, говорить її постава, погляд, інтонація. Їй віриш.

А от Олена Хохлаткіна у ролі Зубихи — справжня магнітна буря на сцені. Її пластика, голос, рухи — ніби вона й справді має контакт з якимись потойбічними силами. Вона тримає залу в напрузі — і, чесно кажучи, трохи мурашки по шкірі. Зубиха у її виконанні — не просто «відьма», а уособлення жіночої сили, непокори, знання, якого бояться.

У виставі багато глибших сенсів, і вони дуже перегукуються з тим, що відбувається зараз. Тут і про владу, що тримається на страху, і про забобони, які затьмарюють розум, і про сильних жінок, які не мовчать, не бояться, і змінюють світ навколо. Це про вибір — думати чи плисти за течією, вірити у свою правду чи підкоритись «думці більшості». Ця вистава змушує замислитися, співпережити, десь сміятися крізь сльози. І, найголовніше — відчутти себе живим, не байдужим. Бо все, що там на сцені — не десь далеко, а зовсім поруч.

«Конотопська відьма» звучить по-новому гостро саме зараз. У час, коли країна воює не лише за території, а й за свою культуру, вистава стає формою опору. Це не лише про давній сюжет — це про наше сьогодні. Про страх і віру, про контроль і свободу, про те, як легко знищити і як складно зберегти — себе, інших, ідентичність.

Це — свідоме збереження українського коду, але не музейного, застиглого, а живого, сучасного. Такого, що болить і дихає разом із глядачем. Іван Уривський каже:

«У мене були спостереження за глядачем, що саме така вистава зараз потрібна. Оскільки зараз війна, я вирішив зробити цей крок і для себе теж. До цього я робив похмурі, млосні, тягучі вистави й кайфував від цього, але в якийсь момент захотілося якоїсь світлої вистави в плані візуалу чи подачі.»

І це світло — помітне. У кольорах, в емоціях, навіть у тиші між репліками.

Загалом — це вистава з високою художньою вартістю. Мінімалістична, але багатозначна. Вона вміє бути смішною і страшною, легкою й глибокою одночасно. Емоційно — це гойдалка, з якої не хочеш злазити. А коли фінал — аплодисменти йдуть не з голови, а з серця.

Кому варто побачити? Усім, хто зараз шукає відповідей. Тим, хто відчуває втому, але хоче на хвилинку подивитися на Україну в дзеркалі казки. Тим, хто втомився від пафосу, але не втомився від думання.

І так — після цієї вистави хочеться повернутися до твору. Хочеться перечитати «Конотопську відьму», щоби зрозуміти, наскільки точно її відчув Уривський. І дуже хочеться подивитися ще щось із його робіт — «Калігулу», «Безталанну», «Марію Стюарт». Бо це той театр, який не кричить, а говорить. І ти слухаєш.

URL:<https://surl.li/ccaekx>

Дата: 13.05.2025

Ukrainian Fashion Week'25: віра в майбутнє та мода в умовах війни

14–17 лютого у Києві, у Мистецькому Арсеналі, відбувся черговий сезон Ukrainian Fashion Week, який цього разу пройшов під гаслом «Віра в майбутнє» і вразив не лише новими модними тенденціями, а й своєю атмосферою, соціальними ініціативами та міжнародною увагою. Атмосфера на події була насиченою: всюди покази, презентації, лекції та дискусії. Гості заходу, серед яких були відомі дизайнери, зірки та представники іноземних медіа, демонстрували вишукані образи. А перший день UFW, що припав на 14 лютого, подарував особливий святковий настрій, адже багато відвідувачів обрали вбрання в тематиці Дня всіх закоханих, тому червоні, рожеві та ніжні пастельні кольори домінували серед публіки.

Цьогорічний сезон FW25-26 проходив під гаслом «Віра в майбутнє» і зосередився на підтримці молодих дизайнерів. Зокрема, у рамках Ukrainian Fashion Week було представлено кілька важливих ініціатив: програми допомоги молодим брендам від KACHOROVSKA та INTERTOP, а також NewGen Lab – інноваційний простір, що надає можливості дизайнерам-початківцям заявити про себе. Загалом свої колекції представили понад 40 українських брендів, серед яких добре знані у світі

FROLOV, GASANOVA, J'AMEMME, KSENIASCHNAIDER, NADYA DZYAK, TG Botanical, VOROZHBYT&ZEMSKOVA. Деякі покази стали справжньою сенсацією – наприклад, рок-концерт від FROLOV, що поєднав моду та музику, або презентація екологічного бренду TG Botanical, яка занурила глядачів у світ природи завдяки звукам морських хвиль та реалістичним декораціям.

Окремої уваги заслуговує оформлення простору Мистецького Арсеналу, яке виглядало просто та вишукано. Численні бренд-зони, інтерактивні інсталяції та художні проєкти створювали атмосферу, де мода тісно перепліталась із мистецтвом. Однією з найцікавіших локацій став проєкт «Марія Примаченко. В пошуках радості» від LoraShen & Lab91, присвячений наївному українському мистецтву. У той же час організатори не оминули реалій сьогодення, нагадуючи гостям про те, що Україна продовжує боротьбу за свою свободу. Тому на деяких локаціях були розміщені портрети загиблих воїнів та QR-коди, аби закликати гостей робити донати на благодійність.

Як і щороку, UFW привертає велику увагу численних медіа, зокрема й міжнародних. Тому цього разу буквально звідусіль можна було почути англійську мову та побачити перекладачів, які супроводжували іноземних журналістів і гостей. Адже, як-не-як, усьому світу цікаво спостерігати за незламністю українців, які, попри війну, проводять такі масштабні заходи на підтримку культури та мистецтва. Окрім того, на події зібралося чимало відомих українських зірок. Серед гостей можна було зустріти популярних блогерів, зокрема Дашу Квіткову, Аліну Френдій, Ірину Симчич, Романа Форсюка, а також зірок українського шоу-бізнесу: Джамалу, Катерину Осадчу, Соню Плакидюк, Jerry Neil, Анну Трінчер та багатьох інших.

Військовий стан вимагає пошуку нових рішень, тому команда UFW зробила ще один важливий крок – частина показів відбулася у цифровому форматі. Завдяки співпраці з VLGE.COM було створено віртуальний простір, що дозволив брендам

презентувати свої колекції онлайн, залучаючи глядачів з усього світу. Це дало змогу розширити аудиторію заходу та продемонструвати унікальність української моди далеко за межами країни.

«Ukrainian Fashion Week — це більше, ніж платформа для інновацій та креативності. Мода є важливою складовою національної культури, що формує наше спільне бачення майбутнього, а fashion-спільнота України стала одним з голосів нації, що бореться за свою свободу та ідентичність», — каже співзасновниця та CEO Ukrainian Fashion Week Ірина Данилевська.

Отже, ще однією ключовою ініціативою цього сезону стала програма «Одяг з функцією», що привертає увагу до потреб людей із пораненнями — як військових, так і цивільних. Дизайнери не лише адаптували свої колекції, а й залучили до показів моделей із протезами, демонструючи, що мода має бути інклюзивною та доступною. Перед кожним показом гості вшановували пам'ять загиблих хвилиною мовчання, нагадуючи, що навіть у світі краси та творчості війна залишається частиною реальності.

Ukrainian Fashion Week'25 вкотре довів, що мода — це не лише про тренди та красу, а й про сміливість, стійкість і відповідальність. Попри виклики війни, українські дизайнери продовжують творити, переосмислювати і надихати. Цей сезон став символом незламності та віри в майбутнє, яке народжується саме тут і зараз — у кожному новому дизайні, у кожному кроці на подіумі, у кожному акті підтримки та солідарності.

URL: <https://surl.li/zticzu>

Дата: 21.02.2025

PinchukArtCentre 2025: тиша, що говорить голосніше за слова

У просторі PinchukArtCentre завжди тихо. Навіть коли тут багато людей, навіть коли відвідувачі перешіптуються, намагаючись зрозуміти побачене, — ця тиша особлива. Вона говорить голосніше за слова. Вона звучить у відео, де чорний дим затягує обрій, у полотнах, списаних фразами, які більше ніколи не почує той, хто їх сказав, у скульптурах, що мовби завмерли в очікуванні руху.

28 лютого 2025 року в PinchukArtCentre відкрилася виставка робіт номінантів Премії PinchukArtCentre 2025. Ця загальнонаціональна премія в галузі сучасного мистецтва надається українським художникам віком до 35 років.

Цьогорічна виставка об'єднала роботи 20 номінантів, які створили нові проєкти, що поєднують особисті історії, роздуми про колективну пам'ять та ідентичність. Виставка відображає зіткнення контрастів у досвіді українського суспільства, де трагедії й втрати поєднуються з життєстійкістю та вірою у майбутнє.

Виставка номінантів Премії PinchukArtCentre 2025 — це не про естетичне милування чи пошуки нового візуального коду. Це виставка, що змушує зіткнутися з відчуттям межі — між життям і втратою, звичним і невідомим, особистим і колективним.

Роботи двадцяти молодих українських митців — це спроба зафіксувати країну тут і зараз. У картинах і мультимедійних проєктах не просто форми, кольори й текстури, а спресовані відчуття того, як воно — бути українцем у 2025-му.

Серед номінантів: Михайло Алексеєнко, Катерина Алійник, Юрій Болса, Леся Васильченко, Василь Дмитрик, Юрій Єфанов, Євген Коршунов, Катерина Лисовенко, Кристина Мельник, Дар'я Молокоєдова, Владислав Плісецький, Андрій Рачинський, Антон Саєнко, Антон Шебетко, Женя Степаненко, Ілля Тодуркін, Василь Ткаченко (Лях), Тамара Турлюн, Максим Ходак та колектив Variable name/Назва змінна (Валерія Карпань та Марина Мариніченко).

Деякі роботи відгукуються одразу, інші потребують часу, аби просочитися в свідомість і лишитися там. Відеопроєкція, що розгортається перед очима, наче фрагменти спогадів, перемішаних з новинами. Інсталяція з предметів, які ми виносимо з минулого, коли від дому залишаються тільки уламки. Полотно, на якому текст ледь помітний, але ти розумієш — там важливі слова.

Особливою частиною виставки стала присвята Вероніці Кожушко — художниці, яка вже не побачить своїх глядачів, але її голос усе ще звучить. Спеціальною відзнакою поза конкурсом вшановано пам'ять мисткині, яка подала заявку на участь у Премії, але трагічно загинула 30 серпня внаслідок російського ракетного удару по цивільній інфраструктурі Харкова. У тій самій тиші, що заповнює простір центру, можна почути її присутність.

Після PinchukArtCentre виходиш не просто у двір Бессарабки, а в інший Київ — той самий, але тепер його деталі здаються виразнішими. Світло у вікнах будинків нагадує кадри з відео, тріщини в асфальті — лінії на картинах, звуки міста — ледь вловимі ноти аудіоінсталяцій.

Виставка триватиме до 13 липня 2025 року. Переможців Премії буде оголошено на церемонії нагородження у другому кварталі 2025 року. Володар Головної премії автоматично стає номінантом на Премію Future Generation Art Prize 2026 — міжнародну премію в галузі сучасного мистецтва, яка надає довготривалу підтримку майбутньому поколінню художників.

Ця виставка не завершується в межах галереї. Вона триває в думках, у випадкових спогадах, у нових розмовах. І, можливо, це головне. Бо якщо мистецтво здатне продовжуватися за межами своїх фізичних форм, значить, воно справді живе.

URL: <https://sites.google.com/view/vidlunnia-media/pinchukartcenter>

Дата: 14.03.2025

Аглая Ногіна: мистецтво, що говорить з душею

Чи доводилося вам дивитися на картину й відчувати, що вона розмовляє з вами? Що в ній є щось більше, ніж просто кольори та лінії? Саме так працює мистецтво Аглаї Ногіної — української художниці, яка створює роботи, що буквально дихають емоціями. Її мистецтво — це не просто картини, це справжні портали у світ почуттів, спогадів, підсвідомих переживань. Кожна її робота — це запрошення до діалогу, до роздумів про те, що ховається за межами звичного сприйняття.

Аглая народилася та виросла в Україні. Вона — не просто художниця, а людина, яка через мистецтво досліджує світ і саму себе. У її творчості багато експериментів із техніками та форматами: від традиційного живопису до інсталяцій і графічних проєктів. Її роботи не бояться бути сміливими, інколи навіть трохи провокативними. Вони запрошують глядача до роздумів, відчуттів і особистих інтерпретацій. Візуальний стиль Аглаї легко впізнати: це поєднання ніжності та різкості, гармонії та дисонансу. Вона використовує яскраві кольорові рішення, які іноді суперечать очікуванням глядача, але завжди викликають емоційний відгук. Її картини — це гра світла й тіні, глибини та поверхневості, де навіть найпростіші форми набувають особливого сенсу.

Що ж саме можна знайти в її картинах? Вони — про людські переживання, підсвідомі страхи, про пошук гармонії в хаосі. Часто в її роботах можна побачити переплетення реального та вигаданого, ніби художниця вишукує тонку грань між снами та реальністю. Її проєкти мають власний візуальний почерк: це м'які, але водночас контрастні кольори, химерні образи, що здаються ніби знайомими, але при цьому загадковими. Вона не боїться звертатися до тем, які можуть викликати суперечки або навіть дискомфорт, проте її роботи завжди залишають простір для особистої інтерпретації. Вони не нав'язують готових відповідей, а лише ставлять запитання, які кожен глядач має вирішити для себе.

Окрему увагу варто приділити її виставці "Архіпелаг" — проєкту, присвяченому жіночій дружбі, силі та єдності. Аглая пояснює: "Останні півтора роки я опинилася далеко від близьких подруг, з якими я звикла проводити багато часу. Цей проєкт присвячено жіночій дружбі, жіночності, жіночій силі і красі. Я працюю на межі перетину власних авторських текстів і техніки високого друку ксеролітографії (xerolithography), експериментуючи з результатами і не маючи ніяких внутрішніх обмежень щодо остаточного вигляду цього проєкту. Жіноча дружба для мене — це щось виняткове і дуже енергетичне. Саме поруч із жінками, яких я вважаю близькими мені по духу, з'являються сили і відновлюється ресурс." У цьому проєкті Аглая використовує метафору архіпелагу, аби показати особливий зв'язок між жінками. Війна, немов тектонічні рухи, розкидала їх по різних куточках світу, але це не зруйнувало внутрішню єдність. Серія великоформатних портретів у "Архіпелазі" — це розмірковування про жіночу силу, про невидимі зв'язки, які не розриваються, попри відстань.

Історія "Архіпелагу" отримала своє продовження у вигляді артбуку, презентація якого відбулася вже 14 березня у PORTAL 11 ART GALLERY. Це символічне місце, адже саме тут у червні 2024 року відбулася прем'єра виставки. Книга стала відповіддю на виклики, пов'язані з транспортуванням оригінальних робіт, виконаних на крихкому матеріалі. Її створення підтримав друг і спонсор мисткині Герман Уде, який запропонував формат кишенькового артбуку. Це не просто каталог, а сам проєкт у новій формі — ніби маленька виставка, яку можна завжди переглянути і перечитати. Особливо цікавим елементом є використання прозорого паперу, що відтворює ефект шифону, на якому виконані оригінальні роботи.

Твори Аглаї вражають не лише технікою виконання, а й глибиною сенсів. Вона створює картини, які можна дивитися годинами, відкриваючи щоразу нові деталі. Кожна її робота — це маленька історія, яку глядач може переосмислювати по-своєму. Вона не просто зображує людей, предмети чи пейзажі — вона розповідає історії про них, дає їм голос. В її мистецтві багато символізму: тіні можуть

натякати на минуле, кольори — на настрої, а форми — на приховані бажання. Її роботи сповнені енергії, яка не дозволяє залишитися байдужим.

Аглая також активно займається проєктами, що виходять за межі традиційного мистецтва. Вона співпрацює з театрами, музикантами, створюючи візуальні образи для перформансів та інсталяцій. Її мистецтво не стоїть на місці — воно постійно змінюється, розвивається, адаптується до нових реалій. Вона використовує різні матеріали, змішує техніки, експериментує з формами. І це робить її творчість ще цікавішою та багатограннішою. Її картини — це не просто естетичне задоволення, а й глибокий філософський досвід, який змушує задуматися про сутність буття, про красу та її межі, про те, як ми бачимо світ і як він бачить нас.

Ознайомитися з її творчістю можна на офіційному сайті від Аглаї, а також у відеоінтерв'ю разом з PORTAL 11 . Мистецтво Аглаї Ногіної — це не просто картини. Це діалог. Це історія, яка змушує зупинитися, подивитися на світ трохи інакше та, можливо, знайти щось нове в собі. Вона доводить, що мистецтво — це не лише про красу, а й про відчуття, про здатність чути й розуміти навіть те, що неможливо передати словами.

URL: <https://surl.li/xvqhwmm>

Дата: 25.03.2025

Артефакти на експорт: як з України вивозять історію

За останні кілька років Україна пережила справжній сплеск спроб нелегального вивозу культурних цінностей за кордон. В умовах війни, ослабленого контролю та загального безладу чорний ринок артефактів лише зміцнює свої позиції. У заголовки ЗМІ потрапляють все нові й нові випадки: то митники затримують на кордоні “туриста” з фрагментами кісток мамонта, то в поштових відправленнях знаходять ювелірні прикраси часів Скіфії або артефакти IV–V століття, ретельно

запаковані між речами побуту.

Ці історії — лише вершина айсберга. За кожним вилученим предметом стоїть розгалужена тіньова мережа: від “чорних археологів” і перекупників до замовників на міжнародному ринку. У цьому розслідуванні спробуємо розібратися, як саме працює схема контрабанди культурних цінностей з України, хто за цим стоїть і головне — чому ця проблема не зникає, незважаючи на гучні заяви та затримання.

Коли йдеться про контрабанду з України, більшість уявляє бурштин, цигарки чи зброю. Та насправді особливим попитом на “чорному ринку” користується те, що формально не має ціни — історична спадщина. За останні кілька років українські правоохоронці вилучили сотні спроб нелегального вивозу артефактів: від скіфських наконечників до скам'янілостей доісторичних тварин, від стародруків XVII століття до коштовностей Київської Русі. Контрабандисти ретельно пакують ці предмети у звичайні коробки з-під побутової техніки, ховають у фургонах або надсилають поштою за кордон.

За словами фахівців, більшість артефактів мають безцінне значення не лише для музейної справи, а й для реконструкції історії регіонів. Ці предмети — це не просто речі. Це сліди життя, свідки того, як формувалась наша культура. Втрачаючи їх, ми втрачаємо частину колективної пам'яті.

Олександр Пашковський, заступник генерального директора з наукової роботи Музею історії міста Києва, наголошує, що навіть коли митники перехоплюють такі предмети, вони втрачають наукову цінність, оскільки не можуть бути досліджені в контексті археологічних розкопок.

Ось лише кілька випадків із нашої добірки, що ілюструють масштаб проблеми:

Матеріал 1. «У Києві до Національного музею історії України передали рідкісні артефакти IV-V століття, вилучені з "чорного" ринку» У жовтні 2023 року на кордоні з Польщею митники затримали авто, в якому виявили колекцію прикрас доби Київської Русі: срібні сережки, персні та фібули. Водій запевняв, що купив їх “на блошиному ринку”.

Матеріал 2. «Столичні митники виявили давньоримські скарби, які намагалися нелегально вивезти за кордон» На початку 2024 року в поштовому відправленні до Німеччини правоохоронці знайшли скам'янілі зуби мамонта та фрагменти скелету бізона. В пакувальних документах вони були зазначені як “декоративні елементи”.

Матеріал 3. «Київський музей отримав скам'янілості віком 430 млн років: їх намагалися відправити поштою» У лютому 2024 року СБУ припинила діяльність угруповання, яке займалося розкопками на території античних городищ у Південній Україні. Вилучено понад 300 артефактів IV–V століття: глечики, бронзові прикраси, монети.

Матеріал 4. «На Київській митниці знайшли в посилці зуби мамонтів» У травні 2023 року на митному пункті “Ягодин” вилучили у пасажир стародрук XVII століття. Книгу намагалися вивезти, заховавши її серед старих журналів.

Матеріал 5. «Правоохоронці Київщини заявили про викриття цього року двох випадків контрабанди історичних та культурних цінностей» У серпні 2022 року правоохоронці затримали кур'єра, який намагався провезти через кордон колекцію із понад 50 старовинних монет, датованих часами Речі Посполитої та Австро-Угорщини.

Ці випадки — не поодинокі. І, як зазначають експерти, більшість контрабанди залишаються поза увагою правоохоронців. Часто артефакти осідають у приватних

колекціях за кордоном, де вони перетворюються на елітний товар для аукціонів, але вже без жодного зв'язку з Україною.

Нелегальний обіг артефактів є частиною глобальної кримінальної економіки, і Україна, з її багатою історією та культурною спадщиною, стала однією з країн, де часто відбуваються спроби незаконного вивезення історичних цінностей. Злочинні схеми починаються з етапу нелегальних розкопок і скупки предметів у місцевих жителів, і тривають через різноманітні канали контрабанди, що дозволяють зловмисникам переправляти ці цінні предмети за кордон.

Першим етапом вивезення культурних цінностей є нелегальні археологічні розкопки. На жаль, в Україні існують так звані "мисливці за скарбами", які використовують металошукачі та інші інструменти для незаконного пошуку археологічних артефактів. Вони знищують науково важливі контексти і, зберігаючи предмети, продають їх на чорному ринку. Тобто артефакти, які могли б бути важливими для вивчення історії, потрапляють до приватних колекціонерів або ж посередників.

Чимало артефактів потрапляє на чорний ринок через місцевих жителів, які знаходять їх під час будівельних робіт або у процесі землеробства. Часто люди, що живуть в селах або на околицях історичних територій, знаходять стародавні монети, посуд, зброю або навіть скам'янілості і продають їх за невеликі гроші. Це стає живильним середовищем для чорного ринку, де ці артефакти потім перепродаються за значно вищими цінами.

Одним з найпоширеніших способів незаконного вивезення культурних цінностей є використання міжнародних поштових відправлень. Деякі зловмисники намагаються переправити артефакти, приховуючи їх у посылках, часто під виглядом звичайних товарів або сувенірів. Такий метод ускладнює виявлення контрабанди, особливо коли відправлення проходить через різні країни.

Інший спосіб — це контрабанда через митницю, де артефакти приховуються в багажі туристів або бізнесменів. Під час війни та в умовах інтенсивних перевезень через кордони, деякі особи намагаються "пропустити" культурні цінності без належного декларування, сподіваючись на те, що митники не звернуть увагу.

Ще одним методом є створення підставних компаній або використання підставних осіб для вивезення цінних предметів за кордон. Артефакти можуть бути оформлені як товар або інші нецінні речі, що дозволяє безперешкодно пройти митний контроль.

«Під час війни, коли ми втрачаємо багато музеїв, коли наші вороги вивозять цінні колекції, поліцейські продовжують боротись із незаконним обігом археологічних предметів. Я радий, що правоохоронні органи розуміють відповідальність перед майбутнім, що Україну робить її культура, а також вдячний їм за те, що ці чудові експонати були нам так швидко передані» — зазначив куратор програми «Врятовані скарби» Максим Левада.

Цей коментар підкреслює важливість співпраці між правоохоронними органами, музеями та громадськістю в боротьбі з незаконним обігом культурних цінностей. Зокрема, в умовах війни Україна стикається з ще більшими викликами у цій сфері, коли окупанти намагаються вивезти безцінні артефакти, але завдяки злагодженій роботі правоохоронних органів ці цінні предмети часто повертаються додому, що дозволяє зберегти частину культурної спадщини для майбутніх поколінь.

Приклади вилучених предметів:

Київська митниця (2023): Вилучено понад 2,5 тисячі предметів, серед яких монети різних епох, ікони, стародруки та археологічні знахідки, такі як наконечники стріл

та списів.

Буковинська митниця (2023): У пункті пропуску «Порубне - Сірет» затримано спробу вивезення 80 старовинних монет без відповідних документів.

Українські артефакти, знайдені в землі або викрадені з музеїв, часто завершують свій шлях далеко за межами країни — в тіні приватних колекцій, виставкових залів або онлайн-аукціонів. Попит на історію в буквальному сенсі цього слова зростає, а отже, зростає й тіньовий ринок.

Основні напрями незаконного експорту артефактів з України — країни Європи, США та Близький Схід.

- У Німеччині, Австрії та Польщі приватні колекціонери скуповують монети, амулети, ювелірні вироби та навіть козацьку зброю.
- У Сполучених Штатах особливо популярними є християнські реліквії, ікони, стародруки.
- У країнах Близького Сходу, зокрема в ОАЕ, артефакти цінуються як інвестиції або статусні подарунки.

Більшість таких об'єктів потрапляє туди через ланцюг: скупка у "чорних археологів" → нелегальне вивезення через митницю → реалізація через антикварні крамниці або аукціони.

На міжнародних аукціонах, зокрема таких, як Catawiki, eBay, Christie's або спеціалізованих форумах, ціна артефактів з України варіюється від сотень до десятків тисяч доларів.

Ось кілька прикладів:

Часто в описах не вказується точне походження предметів — замість цього пишуть «East Europe» або взагалі уникають географічної конкретики, аби не викликати підозр.

Попри масштаби втрат, повернення артефактів в Україну все ж відбувається. Цей процес складний, юридично тривалий і зазвичай вимагає втручання держави.

Існує кілька механізмів:

- Співпраця з Інтерполом і митними органами інших країн.
- Ідентифікація вкрадених предметів через бази даних викрадених об'єктів культури.
- Активність українських дипломатичних представництв і музейних фахівців.

Такі зусилля вже мають результат: у жовтні 2023 року Служба імміграційного та митного контролю США (ICE) повернула Україні чотири старовинні шаблі, які були незаконно вивезені з країни.

Такі випадки демонструють важливість міжнародної співпраці та правозастосування у сфері захисту культурної спадщини. Однак процес репатріації часто ускладнюється юридичними перешкодами, відсутністю документальних доказів походження артефактів та політичною ситуацією. Тим не менш, міжнародні організації, такі як ЮНЕСКО, проводять тренінги та розробляють інструменти для боротьби з незаконним обігом культурних цінностей, сприяючи поверненню артефактів до країн їхнього походження.

Контрабанда культурних цінностей залишається серйозною проблемою для

України, що підриває національну спадщину та сприяє незаконному обігу артефактів на міжнародному рівні. Для ефективної боротьби з цим явищем необхідно враховувати досвід інших країн. Експерти наголошують на важливості посилення законодавства та міжвідомчої співпраці для ефективної протидії контрабанді культурних цінностей. Зокрема, необхідно відновити кримінальну відповідальність за незаконне переміщення культурних цінностей через митний кордон України, яка була скасована у 2011 році. Це дозволить більш жорстко карати порушників та запобігати втраті національної спадщини.

Загалом можна наслідувати приклади інших країн:

Італія стала піонером у створенні спеціалізованого підрозділу для захисту культурної спадщини. У 1969 році було засновано Командування карабінерів з охорони культурної спадщини (Carabinieri TPC), яке стало першим у світі поліцейським підрозділом, присвяченим виключно боротьбі з незаконним обігом культурних цінностей. З моменту створення підрозділ повернув понад 3 мільйони викрадених творів мистецтва та артефактів. Один із нещодавніх успіхів — розкриття організованої групи "грабіжників гробниць", які нелегально проводили розкопки під житловим будинком у Неаполі, де було виявлено середньовічну церкву XI століття та понад 10 000 фрагментів кераміки.

У 2016 році Європол, Інтерпол та Всесвітня митна організація об'єднали зусилля для проведення "Операції Пандора", спрямованої на боротьбу з незаконним обігом культурних цінностей. У результаті цієї операції було вилучено понад 3 500 артефактів та здійснено 75 арештів у 18 країнах. Цей успіх підкреслює важливість міжнародної співпраці у протидії контрабанді культурних цінностей.

У 2023 році Управління ООН з наркотиків і злочинності (UNODC) спільно з ЮНЕСКО та Інтерполом запустили пілотну ініціативу CATCH (Co-Action Against Trafficking in Cultural Heritage) у Середземноморському регіоні. Метою програми

є посилення міжнародної співпраці та обмін інформацією між країнами для ефективної боротьби з незаконним обігом культурних цінностей.

Збереження культурної спадщини є спільною відповідальністю держави та громадян. Кожен випадок контрабанди не лише позбавляє Україну частини її історії, а й завдає непоправної шкоди національній ідентичності. Тому важливо об'єднати зусилля для захисту та збереження наших культурних цінностей для майбутніх поколінь.

URL: <https://surl.li/uusqtr>

Дата: 09.04.2025

Огляд вистави «Сицилійські Лимони»: трагікомедія у п'яти новелах

Залишившись не лише враженими, але й захопленими від вистави «Сицилійські Лимони», яка вперше вивела нас в світ Луїджі Піранделло, не можемо не поділитися своїми емоціями від цього театального шедедру. Вистава, створена молодими акторами 4-го курсу Факультету театального мистецтва, справляє враження на кожного глядача, хто вперше чує ім'я італійського драматурга, і на того, хто вже знайомий із його творчістю.

Це не просто театральна постановка — це подорож через п'ять новел, кожна з яких поєднує абсурд і драму, а кожен персонаж розкриває себе не через зовнішні події, а через внутрішні переживання і пошуки сенсу у світі, який здається трохи розсипаним, де все зв'язується лише через дивовижну гру акторів.

У «Сицилійських лимонах» усе — як у справжньому житті: і смішно, і боляче, і часом абсурдно. Вистава складається з п'яти окремих новел, але їх об'єднує спільна тональність і сценічна мова. Це не просто п'ять історій підряд — це мозаїка, в якій кожен уламок має своє світло. Всі новели дуже різні за сюжетом, але тримаються разом завдяки спільному настрою: сумному, трішки іронічному, а

ще — дуже людяному.

Почнемо з атмосфери. Візуально — це мінімалістично, але зі смаком: сцена не перевантажена, багато простору, який грає разом з акторами. Художниця Анастасія Савченко створила сценографію, яку хочеться розглядати — предмети на сцені не просто “реквізит”, а повноцінні учасники подій. Лимон, наприклад, — не просто фрукт, а маленька деталь із купою сенсів. Музика не нав’язлива, але точно занурює в потрібний настрій — десь іронічний, десь тривожний, а десь зовсім легкий.

Щодо новел, то найбільше зачепили «Шлюбна ніч» та «Смерть на плечі». У першій — гротеск, абсурд і драма в одному флаконі. Наречені та їх родичі — це суміш гіркоти, провінційного побуту й італійського темпераменту. Було дуже смішно — до моменту, коли ставало навіть місцями лячно. У «Смерті на плечі» — зовсім інший ритм. Двоє чоловіків, випадкова зустріч і до болю глибока розмова з внутрішнім напруженням. Актор Андрій Баландюк зробив із цієї сцени маленький психологічний трилер. Дуже точно, стримано, сильно.

Ще одна улюблена — «Благословіння». Там була коза (так, справжня акторка — Ангеліна Мужів), священник і жінка, що хоче вберегти свою дитину. Ніби смішно, але ж мова про травму, про відчай, про те, як суспільство намагається тебе “полагодити” замість зрозуміти.

Особливо зачепило, як у виставі передано ідеї Піранделло. Наприклад, межа між ілюзією та реальністю — вона постійно хиталась. Хтось грав роль, але ця роль — як друга шкіра. В якийсь момент починаєш сумніватися: а хто ж справжній? Де людина, а де її маска? Це яскраво відчувалось у сценах, де герої намагалися «виправдатися» перед іншими — ніби не вони говорять, а хтось всередині них. Ще одна сильна тема — театральність самого життя. Ми постійно на сцені. І насправді — майже завжди граємо. Перед коханими, батьками, друзями, самі

перед собою.

В якийсь момент вистава зупиняє. У гарному сенсі. Змушує не бігти подумки далі, не аналізувати, а просто бути тут. Слухати і дивитися. Бо в деяких сценах було щемко — настільки щиро грали актори. А в інших — навіть смішно до сліз, хоча ситуація — на межі абсурду. І саме це відчуття «гірко-солодкого» залишилося після вистави. Наче лимон у роті — кисло, але смачно.

І ще — кілька запитань. Чи завжди ми — ті, ким себе вважаємо? Чи є у нас вибір не грати? І чому ми так боїмося виглядати смішно або недоречно? Вистава не дає відповідей. Але це й не треба. Бо головне — вона чесно ставить питання.

Такі вистави — справжнє джерело кисню для культурного життя. Вони ламають шаблони про «театральну нудьгу», доводять, що класика може бути живою, яскравою, близькою. Особливо коли за неї беруться молоді, чесні у своїй грі актори — як у «Сицилійських лимонах». Театр у такому вигляді стає простором не пафосу, а розмови. Про важливе, про нас самих.

Це більше, ніж просто гарно поставлена вистава — це запрошення подумати, посміятись, зніжковіти, впізнати себе. І водночас — це класний шанс познайомитися з творчістю Луїджі Піранделло. Якщо ще не читали — почніть. А ще краще — подивіться, як його твори оживають на сцені. Бо там вони звучать особливо сильно. Не прогавте наступну нагоду — приходьте. І нехай вас теж зачепить.

URL:<https://surl.li/epldyj>

Дата: 29.04.2025

Війна як особистий досвід: проєкт «Моя війна і я» та його автор Роман Садовський

Як зафіксувати те, що болить? Те, що ще триває і не відпускає? Коли новини стають особистими, а щоденна реальність — неможливою для опису, на допомогу приходить мистецтво. Але не умовне і відсторонене, а таке, що говорить голосами тих, хто все це пережив. Саме таким є «Моя війна і я» — багатосерійний постдокументальний фільм, створений на перетині театру і кіно.

Проєкт фіксує перші три тижні повномасштабної війни через особисті історії, акторські інтерв'ю, тексти українських драматургів та поетів. Це не просто спроба осмислити травматичний досвід — це процес проживання й визнання болю, який усе ще триває в кожному з нас.

Автором ідеї та режисером проєкту є Роман Садовський — український театральний режисер із Харкова, який на власному досвіді пережив перші дні великої війни в харківському метро. Сьогодні він працює у Берліні, але в його роботах не стирається жодна деталь того, що сталося з ним, з його містом, з його країною.

У нашій розмові Роман розповідає, як виникла ідея проєкту, що означає працювати з документальним болем, як актори проживали ці тексти, і чому театр досі залишається найщирішою формою колективної пам'яті.

Як народилася ідея створення проєкту «Моя війна і я»? Чому вирішив поєднати театр і кіно саме в постдокументальному форматі?

- З 2022 року я перебуваю за кордоном, у Берліні, і саме тоді вступив до магістратури в Україні. Моєю фінальною роботою мав стати магістерський проєкт. Але опинившись тут, без своєї команди, без театру, без звичних ресурсів,

потрібно було вигадувати щось цікаве, водночас швидке у реалізації — щось, що не вимагало довготривалого планування.

Я почав шукати формати, які були б цікавими не лише для глядачів, але й для мене самого — не лише як результат, а й як процес. Крім того, у мене була внутрішня потреба говорити про війну. Як українському митцеві, тим паче за кордоном, мені було важливо не мовчати — а навпаки, розповідати світу про нашу реальність, робити свій внесок, підтримувати армію. Тож я почав думати, що саме я можу сказати про війну через мистецтво.

Початкова ідея полягала в тому, щоб поєднати два щоденники, які описували перші тижні повномасштабного вторгнення. Згодом я вирішив додати до них українську поезію та інтерв'ю з акторами, щоб вони також поділилися своїм досвідом. І якщо раніше мені хотілося презентувати досвід війни, то тут я від презентації прийшов вже до репрезентації. Тобто поставив таку задачу не просто показати досвід війни, а показати його в максимальній широті. Адже кожен українець по-своєму проживає війну. Вона сталася з усіма нами, але у кожного — своя особиста історія, свої обставини. В один і той самий день хтось сидів у бомбосховищі, хтось, на жаль, опинився під окупацією, а хтось виїхав за кордон і переживав еміграцію.

Чому обрав формат поєднання театру і кіно? Тому що я театральний режисер, і працював у цьому проєкті в діджитальному, відеоформаті. В університеті ми називали це онлайн-виставою. Проте насправді "Моя війна і я", це радше фільм, хоча й створений театральними методами.

Чому саме постдокументальний формат? У театрі розрізняють документальний і постдокументальний підходи. Документальний театр прагне зберігати нейтральність і не передбачає виразного авторського висловлення. Постдокументальний же дозволяє поєднувати документальне й художнє,

включати особисту позицію митця. Саме це я й зробив — об'єднав документальні джерела (щоденники, інтерв'ю) з художніми текстами та поезією.

Але якщо говорити про специфіку саме мого проєкту, то називаючи його постдокументальним, я відсилаюсь до театрального досвіду і підкреслюю цю різницю та унікальність формату в поєднанні документального й художнього.

Проєкт знімали в багатьох місцях — як війна транслюється в інтерпретації українців, які перебувають в різних країнах?

- Щодо інтерпретації, я думаю, що кожен актор, безумовно, вкладав у проєкт власні сенси. Через історії інших людей, через чужі тексти, які вони грали й записували на камеру, все одно просвічувалися їхні особисті переживання, їхній досвід. Те, що їм довелося пережити, знаходило свій відгук у цих сценах.

А безпосередньо своїм досвідом вони ділилися в інтерв'ю, відповідаючи на запитання — і ці запитання справді допомагали розкрити їх, показати їхню історію з різних боків. Саме тому в проєкті ми можемо побачити надзвичайно різноманітні досвіди різних людей — і зрозуміти, наскільки ця війна торкнулася кожного з нас.

Це те, що зараз проживають усі українці. Але водночас кожен має свою окрему історію. Я часто кажу: “Є одна велика війна — наша спільна, та, що об'єднує. Але в серці кожного українця є і своя власна війна — особистий біль, особисті травми, втрати. І важливо це усвідомлювати: є те, що нас єднає, але є й те, що робить кожного унікальним — його досвід. І кожен голос вартий того, щоб його почули”.

Яка роль актора в такому форматі: він виконавець чи співтворець?

- Ну власне, співтворця, насправді. У такому форматі це особливо відчувалося —

співпраця була дуже глибокою. У мене була загальна концепція та певне бачення, але, коли я надсилав текст акторам, залишав їм багато простору для власного вираження. Загалом це дуже актороцентричний проєкт: у кадрі — одна людина, вся увага сконцентрована тільки на ній. Це дає акторам можливість розкритися, показати себе.

Що стосується самої співпраці — кожен, у межах своїх можливостей, творчості та відчуття матеріалу, намагався додати щось від себе. Актори пропонували локації для зйомок — місця з хорошим світлом, атмосферою. Десь ми разом обговорювали деталі, десь я просто довіряв і казав: “Давай спробуй, я подивлюсь”.

Іноді результат був неочікувано вдалим, іноді щось змінювали — це був процес. Але багато акторів проявили справжню креативність і записали свої фрагменти так, як я навіть не очікував. Це не про те, що хтось зробив краще чи гірше — це про унікальний погляд. Їхній фрагмент став по-справжньому їхнім.

Який момент роботи над проєктом був для тебе найважчим?

- Насправді, кожен етап роботи був складним по-своєму. Але, мабуть, найскладнішим виявився початок — коли не було нічого, а потрібно було зібрати матеріал. Тоді я ще не до кінця розумів, що саме я створюю. Було лише внутрішнє відчуття, сильне бажання зробити щось важливе, але без чітких контурів цього "щось".

Поки не сформувалась структура проєкту, поки я не зрозумів, який буде обсяг, які тексти ляжуть в основу, як вони поєднуюватимуться між собою, хто їх буде записувати — усе це залишалося в стані пошуку. Це був період написання сценарію, добору матеріалів, побудови з них цілісної історії — справжній виклик.

Окрема складність — робота з акторами. Потрібно було знайти кожного, налагодити комунікацію, пояснити завдання. Це завжди індивідуальний підхід: з кимось треба було домовлятися, когось переконувати, когось — уважно слухати й змінювати щось у відповідь на їхні пропозиції. Цей процес був емоційно виснажливим, адже він вимагав постійної залученості та багатогодинної щоденної роботи.

І, звісно, не все йшло за планом. Хтось затримував матеріали, хтось обіцяв і не надсилав, щось доводилося переробляти або змінювати в останній момент. Це додавало стресу і потребувало більше часу, ніж я очікував. Бо творчість, особливо дистанційна, — це завжди процес, що вимагає простору, гнучкості й терпіння.

Як твій власний досвід під час війни вплинув на режисерський підхід?

- Я зрозумів, що справжнє становлення режисера починається тоді, коли ти здатен створювати мистецтво з нічого. Коли в тебе немає людей, немає грошей, немає ресурсів — але ти все одно щось робиш. Це значно складніше і, водночас, важливіше — навчитися творити диво з нічого, ніж мати всі можливості, але використати їх на щось незначне або зовсім нічого не зробити.

Я зрозумів, що насправді немає меж, немає кордонів, що всі обмеження вони в нашій уяві, в нашій креативності. Чи можу я придумати проєкт з нічого? Так. Я зміг перетворити звичайну магістерську роботу на масштабний фільм, попри те, що я театральний режисер. Без грошей, без команди — я створив десятисерійний фільм на одинадцять годин за участі сотні українських акторів.

Одне з головних усвідомлень під час роботи було таке: якби на старті я знав, через що доведеться пройти, з якими викликами зіштовхнутися, яким буде масштаб — я, мабуть, не наважився би. І це чесно. Бо такий обсяг роботи дійсно може налякати.

Але в цьому є свій сенс: добре, що ми не завжди знаємо, у що йдемо. Добре, що довіряємо своїм творчим імпульсам, ідеям і просто починаємо робити. Бо врешті-решт воно все складається якнайкраще.

Яку реакцію глядачів ти вже отримав або очікуєш? Чи відрізняється вона в Україні і за кордоном?

- Реакції на проєкт були дуже різними. Загалом — переважно позитивні, але, звісно, я отримував і критичні відгуки: як щодо всього проєкту, так і окремих його частин.

Один показ запам'ятався особливо. Одна глядачка запитала, чому я не скоротив інтерв'ю, чому не залишив лише «най-найголовніше». А інша одразу ж після цього сказала: «Дякую вам, що ви нічого не скорочували. Для мене це найважливіша частина, я слухала кожне слово і хочу ще не раз передивитися». Це дуже показовий момент — бо він говорить про те, що кожен глядач знаходить у проєкті щось своє. Для когось важлива динаміка, для когось — глибина і деталі.

У цьому сенсі проєкт працює як дзеркало: він віддзеркалює те, що важливо особисто для тебе, що резонує з твоїм станом тут і зараз. Проєкт масштабний — і за хронометражем, і за кількістю сенсів та ідей, які в ньому закладені. І він дійсно відображає не лише стан українського суспільства, а й образ українського митця. Сто акторів — це своєрідна репрезентація, якщо не всього українського народу, то принаймні творчої спільноти: акторів, режисерів, митців.

Покази в Україні й за кордоном викликають різні реакції — це природно. Але що об'єднує глядачів, то це те, що фільм стає простором для саморефлексії. Це можливість через мистецтво прожити свій біль, свої травми. У цьому сенсі проєкт має елемент арттерапії: щось згадати, щось відпустити, щось усвідомити.

Я часто кажу, що цей фільм робить трохи боляче. Але це — як розмова з добрим другом: він може нагадати про щось болюче, і на якусь мить у тебе на очах з'являються сльози, тобі стає важко дихати. Але потім він обіймає тебе і каже: «Я поруч. Все буде добре». І після цього стає легше, ніж було до цієї зустрічі, до цього контакту.

Яке повідомлення ти хотів би донести через «Моя війна і я» до аудиторії?

- Передусім — це нагадування, що війна триває. Вона не почалась у 2022 році. На той момент — вже десять років, тепер — одинадцять. Вона почалась ще у 2014-му з анексії Криму й гібридної війни на Донбасі. Саме тому перший кадр першого епізоду — це текст із закадровим голосом, який нагадує: протягом восьми років, з 2014 по 2022, тривала гібридна фаза війни Росії проти України, а з 2022 року вона перейшла у фазу повномасштабного вторгнення. Важливо донести: ця війна не триває три роки — вона триває весь цей час. Хотіли ви це помічати чи ні.

Це звернення, насамперед, до європейської та західної аудиторії. Бо йдеться не лише про території — це війна не за землю. Це війна за людей. За право бути собою. За те, щоб Україна залишалась Україною. Це боротьба за українське — за мову, культуру, ідентичність, пам'ять. За право жити так, як ми хочемо, і будувати своє майбутнє.

І тому солідарність з Україною — це солідарність не лише за території. Це солідарність, перш за все, за цінності, свободу та демократію.

І саме тому проєкт має назву «Моя війна і я». Бо моя війна — це не війна України. Моя війна — це війна всієї Європи.

«Моя війна і я» — це не просто мистецька ініціатива, а простір для осмислення

особистого досвіду війни, який не завжди потрапляє в офіційні наративи чи новинні стрічки. Через щоденники, відео, аудіо та перформативні елементи проєкт дозволяє кожному учаснику не лише поділитися своєю історією, а й почути інших — інакших, але водночас дуже близьких. Розмова з Романом Садовським показала, що постдокументальне мистецтво сьогодні є одним із найщиріших способів фіксації теперішнього й пошуку нової мови, аби говорити про війну. Це не лише про пам'ять, а й про присутність — творчу, вразливу і стійку.

URL: <https://surl.li/sylxko>

Дата: 06.05.2025

Глибина та чесність у мистецтві: інтерв'ю з Андрієм Подлесним

Є такі митці, про яких складно написати шаблонну статтю з біографією, фактами і датами. Бо головне в них — не перелік проєктів, не ролі й не заголовки. А внутрішній стержень, який проходить крізь усе: від сцени до слова, від тіла до паузи. Андрій Подлесний — саме з таких.

Серед його робіт — мюзикл «Ти Романтика», де він грає Михайля Семенка. Але не просто «грає», а проживає, формує заново, пропускає крізь себе. Є книжка з назвою, що відразу пробуджує внутрішній спротив і водночас цікавість — «Меланхолія або п*здостраждання». У ній — чесність, яка болить. У ній емоції, які неможливо пояснити, але хочеться бодай описати.

А ще — RUBICON. Перформанс, у якому тіло стає способом говорити про історію. Не підруничкову, а ту, яка відбувається прямо зараз. Ту, де кожен з нас щось обирає — або здається, що обирає.

Ми поговорили з Андрієм про те, як народжується мистецтво, коли ти не граєш — а живеш. Про свободу й відповідальність. Про любов, яку ніхто не навчив

правильно проживати. Про прірви — внутрішні й зовнішні. Про повторюваність історії. І про те, чи можна сьогодні бути щирим у світі, де все часто вимагає масок.

Це не просто інтерв'ю. Це — діалог. Без правильних відповідей. Але з відчуттям, що щось важливе торкнулося тебе, навіть якщо ще не можеш точно сказати — що саме.

Як ви пережили роль Михайля Семенка? Чи залишив він слід у вас особисто?

- Ні, скоріше за все ні, бо готуючись до ролі Семенка, аналізуючи його життя, думки, світогляд тощо, я спіймав себе на думці про те, що загалом, що я у житті зі своїми думками, що реальна людина Михайль Семенко, ми багато в чому векторно дивимося однаково.

Тому, коли я готувався і переживав роль Семенка, я не стільки відкривав для себе щось нове, як знаходив щось знайоме. Тому, якщо можна сказати, що він таким чином залишив в мені слід, що лише підсилив мої думки і моє ставлення до чогось, то так. Але, якщо думаючи про слід як про щось нове, то сказати цього я не можу.

Що для вас означає Ти [Романтика] — в контексті сьогодення?

- Вона має для мене синонімічне поняття, тому що події, які у виставі, які відбувалися майже 100 років тому і те, що відбувається сьогодні безпосередньо, мають дуже схожий характер. І в цьому плані, дивлячись на наше минуле, й розуміючи, що воно фактично повторюється, задаються гарні питання: через що так сталося, хто у цьому винний і як цьому можна було запобігти.

І для мене сьогодення — це синонім нашого минулого, але з надією на те, що ми

зможемо його виправити у майбутньому або теперішньому.

Наскільки ви були вільні у створенні свого Михайля? Чи намагалися переосмислити його образ по-своєму?

- Я був вільний максимально. Від Сашка, нашого режисера, не було ніяких блоків, зауважень, «стопів». Та й загалом я сам відношусь до своєї роботи досить вільно і завжди намагаюся привнести щось додаткове. Якщо воно буде зайве, я його відрізаю. Але в процесі — жодної скутості, скажімо так, не було.

Чи намагався я переосмислити цей образ по-своєму? Ні, не намагався. Знову ж таки, я хотів просто віднайти те, що було притаманно йому у контексті своєї свідомості. Моя філософія акторства така, що загалом, майже все, всі історії, всі почуття, всі люди, їх відбитки, вони в нас вже закладені. Просто їх треба відшукати і ось що я робив, це просто шукав свого Семенка, але не намагався його переосмислити.

Чи відчували ви відповідальність за образ, який має історичне й культурне підґрунтя?

- Відчував, але зовсім-зовсім трохи. Оскільки не було загальної потреби — ні з боку режисури, ні з моєї акторської позиції — передавати історично достеменного Михайля Семенка.

Моє основне завдання полягало в тому, щоб показати історію та типажі. Зрозуміло, що навіть у двогодинній виставі просто нереально передати і розкрити всіх героїв, всіх персонажів, всі події, які відбувалися упродовж майже п'яти років — а якщо взяти в історичному контексті, то й більше.

Тому відповідальність — 50 на 50, адже це все ж таки інтерпретація. Скажімо так,

ми робили на основі реальних подій, але не намагалися прям достеменно перенести те, як воно було у житті.

Далі ми зміщуємо фокус і переходимо до обговорення іншого важливого аспекту творчості Андрія — його збірки «Меланхолія або п*здостраждання». Якщо раніше ми говорили про його акторську діяльність, тепер поглиблюємося у світ його літературних роздумів і почуттів.

Збірка «Меланхолія або п*здостраждання» — це не просто слова на папері, це потік емоцій, які Андрій передає через свої тексти. Вона є своєрідним діалогом з читачем, в якому кожен може знайти щось своє, зрозуміти глибину та сенс сказаного. У цій частині інтерв'ю ми поговоримо про те, що стоїть за кожним рядком цієї книги, якими були мотивації для її написання, а також як автор сприймає власні емоції та як вони знаходять відображення в літературі.

Яке місце ця збірка займає у вашому особистому світі: це терапія, маніфест, розмова?

- Для мене все ж таки це терапія, це саморефлексія, розмова з самим собою. Принаймні до того моменту, поки збірка не вийшла друком, це була розмова тільки зі мною. Тепер же я інтерпретую це, як розмова із читачем, де мені справді хочеться говорити через тексти.

Але загально я, напевно, позиціоную збірку так, що це чистий лист, як твій найкращий-найкращий у світі друг, що може витерпіти, вислухати, зрозуміти все. Перед яким не варто нічого боятися, не варто нічого приховувати чи соромитися, ні власних почуттів, ні власних якихось думок, фантазій. Загалом — себе. Для мене це як чистий папір, перед яким ти можеш абсолютно відкритися і можливо, навіть віднайти ті речі, які ти сам про себе не знав.

Як ви працювали над текстами — писали на емоціях чи поверталися до них з часом? Чи плануєте продовження або нову збірку?

- Типу, немає навіть якоїсь загальної вибірки у відсотковому співвідношенні, які вірші як писалися — бо були написані і на емоціях, і з поверненням до них з часом. Деякі створювалися тут і зараз. У якихось спочатку з'являлася лише ідея, і я міг повернутися до неї через три тижні, пів року, чи навіть рік — такі випадки теж були.

Це завжди залежало від часу, обставин, періоду життя, скажімо так. Тому на це питання якось коректно відповісти я не зможу. Зазвичай усе починалося з впливу емоцій — так чи інакше.

Продовження — навряд. Якщо говорити про нову збірку саме віршів, поезії — можливо колись у майбутньому. Зараз є задача написати класичну оповідь, а не віршовану збірку. Над цим я зараз і працюю. Це для мене маленький виклик, бо загалом я дуже люблю писати прозу, але в коротких обсягах. А тут я поставив перед собою задачу — написати повноцінну книгу і саме над цим зараз працюю.

Далі ми занурюємося у розмову про ще один важливий творчий проєкт Андрія — перформативну виставу «RUBICON», яка поєднує хореографію, текст, тишу й тіло в імерсивному досвіді. У цій частині розмови зосереджуємось на продюсуванні, ідеї, формі та сенсах, які закладені у цей перформанс.

«RUBICON» — імерсивний хореографічний перформанс. Чому саме такий формат? Що він відкриває для глядача?

- Немає точної відповіді, чому саме такий формат, бо перформатив загалом під собою завжди має той факт, що це пошук. Кожна вистава завжди різна, це його головна задача, адже щоразу перформанс порушує нові питання, щоразу починається по-іншому, доносить нові сенси. Власне тому, можливо, такий формат і виник. Спершу з'являється ідея, а вже форма цього перформативу виникає в процесі пошуку.

А що він відкриває для глядача? По-перше новизну, як би банально це не було. І саме мистецьку, театральну новизну. Він відкриває щось нове, передусім — розуміння самого себе. Загалом «RUBICON» такий перформатив, що він дуже сильно б'є в підсвідомість, і тому я не знаю, що кожен глядач для себе відкриє особисто. Можливо, у цього перформативу навіть немає конкретної цілі — донести якийсь чіткий сенс. Тому в першу чергу він відкриває взаємодію і власні кордони, наскільки глядач може ці кордони порушити. Але загалом кожен відкриває щось своє.

Яку роль у виставі відіграє тіло, рух, тиша?

- Ключову. Особливо, якщо ми зараз це питання проговорюємо в контексті хореографічних вистав, тиша — це синонім слова «музика». Рух — це синонім слова «танець». Тіло — це те, що транслює емоцію і все інакше. Тому всі ці три компоненти, і не тільки ці, відіграють надзвичайно велику роль.

Ви досліджуєте циклічність історії. Яку «точку неповернення» ви бачите сьогодні?

- Але тут, напевно, правильніше зауважити, що ми не досліджуємо циклічність загальної світової історії. Це більше про особисту історію людини, адже у кожного ця точка неповернення, вона своя. І власне, ось цю циклічність ми досліджуємо. Ми хочемо, аби люди, які ходили на цю виставу, перформатив, вони

досліджували власні точки неповернення. Наскільки вони готові комунікувати, взаємодіяти, що для них вже занадто, де їх грань, де їх баланс, що для них мало, що для них багато. Ось це ми досліджуємо. Ми досліджуємо точку неповернення особистісно. Тобто, у кожної людини вона своя — у цій виставі і в цьому житті.

Що для вас важливо у творчості — говорити чи відчувати? Передавати думку чи емоцію?

- Я не відділяю одне від іншого. Не можна говорити, не відчуючи; не можна відчувати, не говорячи. Але навіть тиша на сцені, принаймні в мистецтві — це вже діалог або монолог. Коли актор, автор, режисер прописує так, що на сцені, у картині, у музиці чи у хореографії тиша — це зовсім не означає, що там нічого не відбувається. Навпаки — можливо, саме в цей момент тиші й відбувається найгучніша кульмінаційна точка всього, що до цього вело. І всього, що буде йти далі. Тому важливе і те, і те.

Якщо мається на увазі, навіщо я займаюся акторством — щоб доносити якусь думку чи щоб відчувати щось для себе — то, знову ж таки, я не розділяю ці поняття. Я хочу бути актором, який вміє доносити сенс так чи інакше. У мене є своя думка, і в плані акторства я точно не хочу бути просто провідною лялькою режисера. У мене є свої думки, є що сказати, є на чому зауважити, є з чим не погодитися. І є теми, на які я хочу промовчати так само. Тому мені важливо говорити, але не можна щось говорити зі сцени, будучи актором, не відчуючи цього особисто для себе.

У чому сьогоднішній митець знаходить свободу?

- Як би банально чи по-дурному це не звучало — у свободі. У свободі не боятися не бути актуальним, не бути кимось тим, ким тебе всі бачать. Не боятися казати,

висловлювати ті речі, які для тебе дійсно важливі. Не боятися бути собою. Власне, це і є свобода знаходитися в свободі. Там, де немає рамок для твоєї самоідентифікації і того, ким ти є насправді.

Як ви розумієте сучасного глядача/читача? Чого він потребує сьогодні?

- Я ніяк не розумію ні глядача, ні читача і не хочу. Не бачу в мистецтві — не лише у своїй роботі, а загалом у мистецтві — мети зрозуміти когось. Як на мене, такої задачі просто не існує. Історично, політично, мистецьки так складається, що мистецтво ніби віддзеркалює те, що відбувається в суспільстві. Але саме віддзеркалює — не наздоганяє і не намагається когось зрозуміти. Воно пояснює щось із того, що вже сталося, що відбувається зараз або дивлячись уперед, намагається дати відчуття того, що може статися згодом.

Та в жодному разі не варто гнатися за розумінням глядача чи читача — чи будь-кого. Передусім треба бути собою. І я це в першу чергу кажу самому собі. Якщо ви намагаєтесь когось зрозуміти, вестися за чиеюсь думкою, поглядом, зауваженнями, критикою тощо, то от тоді ви перестаєте бути митцем. Це, як і в житті: замість того, щоб постійно думати, що про тебе думають інші, або як вони думають, тобі достатньо просто жити. Жити так, як це хочеться і комфортно тобі самому.

У цій розмові Андрій постає перед нами не лише як актор чи автор перформансів, а як людина, для якої мистецтво — це спосіб дихати, говорити і мовчати водночас. Його творчість — це щирий спротив шаблонам, спроба не догодити, а бути. Бути уважним до себе, до відчуттів, до моменту. У його словах — внутрішня незалежність і сміливість залишатися собою, навіть коли це важко. І саме ця чесність, ця потреба в глибині, змушує замислитись: можливо, справжнє мистецтво починається там, де закінчується страх не сподобатися.

URL:<https://surl.li/esooqc>

Дата: 16.05.2025

(Матеріали подкасту):

Хто такі Schmalgauzen?: розмова із поціновувачкою гурту

Спікер 1

І так, сьогодні ми поспілкуємося зі студенткою четвертого курсу Донецького національного університету імені Василя Стуса з Мирославою Іванютіною. Поговоримо ми про феномен Шмальгаузен, гурт, який відновлює захоплення молоді до театру. І моє перше питання, як ти взагалі можеш описати гурт Шмальгаузен, хто вони такі та про що співають?

Спікер 2

Ну, загалом гурт Шмальгаузен — це музично-театральний ансамбль, який створився в університеті Карпенка-Карого. І це гурт, який співає про любов, про любов до жінок.

Спікер 1

А як взагалі відбулося твоє знайомство з їхньою творчістю?

Спікер 2

Взагалі моє знайомство з ними відбулося з TikTok. Я побачила їхні відео, це якраз період, коли вони свідомо перейшли на українську мову, вони почали співати пісні українською мовою. Тоді вони почали активно вести свої соціальні мережі. І саме в цей момент я натрапила на їхні відео і залишилася прихильником і поціновувачем їхньої творчості.

Спікер 1

Дуже класно. Отже, можна сказати, що ти слідкувала за їхньою творчістю ще з ранніх так би мовити, етапів. А коли, на твою думку, стався ось цей шалений спалах їхньої популярності, що його спричинило взагалі?

Спікер 2

Ну, в загальному те, що вони почали активно вести свої соціальні мережі, вони почали дуже гарно оформлювати пости, робити гарні відео. В них завірусилася пісня «Кров і вино», яка стала ось цією межею між непопулярністю і

популярністю їхнього гурту. І мені здається, от з цією піснею прийшло дуже багато поціновувачів при тому всьому, що люди, які слухають шмальгаузен, вони дуже люблять поширювати їхнє мистецтво. За рахунок цього аудиторія розширювалась і хлопці ставали все більш популярнішими і популярнішими.

Спікер 1

Також стосовно аудиторії можна помітити, що у хлопців вона досить молода. На твою думку, за рахунок чого вони цікаві сучасному слухачу?

Спікер 2

Насамперед, гурт «Шмальгаузен» — це чоловічий гурт. І це хлопці, які співають про любов, їм дуже цікаво це слухати. Але у них дуже цікава форма подачі їхніх виступів, їхніх вистав. І це дуже подобається молоді, вони надихаються і роблять дуже класні речі. Якщо ти ведеш в ТікТок «Шмальгаузен» і подивишся відео, які роблять люди, які стежать за цим гуртом, вони просто неймовірні. І хлопці це підтримують, вони все бачать, вони бачать фідбек. Тому ось чому така велика аудиторія. Є сенснергія між ними.

Спікер 1

Так, дуже класно. А взагалі, на твою думку, «Шмальгаузен» — це більше про пісні чи про театр?

Спікер 2

Насамперед, у них в назві театральний-музичний ансамбль. І для мене «Шмальгаузен», перш за все, це театр. Тому що вони не просто дають якийсь концерт, співають пісні, все це взаємопов'язано. Вони показують свої акторські здібності, які вони здобули під час навчання. І вони стараються дати своєму слухачу ось цю любов до театру через себе.

Спікер 1

А взагалі, наскільки мені відомо, в рамках студентського самоврядування ти запросила гурт «Шмальгаузен» на живе спілкування із студентами нашого університету. Розкажи детальніше, як це було, як відбувався цей процес і взагалі, які емоції ти отримала?

Спікер 2

Взагалі, ця ідея у нас з'явилися після відвідування вистави «Silence to Silence». Ми з моєю подругою поїхали в Київ, відвідали цю виставу. І ми вирішили, що дуже хочемо, щоб студенти нашого університету, поспілкувалися з цим гуртом, щоб ми поширювали також їхнє мистецтво, що надихає. І потім я зв'язалася з їхнім продюсером, менеджером Валентином. Він підтримав цю ідею, ми з ним дуже плідно попрацювали, про все домовилися. Вони приїхали в Вінницю, де у них була вистава. Після вистави на наступний день у нас була з ними зустріч. Ми провели дуже класну і цікаву зустріч. Хлопці відповідали на питання, ми співали пісні. І загалом я вважаю, що вона пройшла дуже чудово, бо всі залишилися щасливими, ми залишилися щасливими. Тому дуже вдячна усім, хто допомагав. І хлопцям, які підтримали цю ініціативу.

Спікер 1

Взагалі так, дуже цінно, що в наш час є такі гурти, такі творчі люди. А тобі дуже вдячна за цю розмову. Дякую і бажаю тобі гарного дня.

Спікер 2

Тобі також, дякую.

URL: <https://open.spotify.com/episode/5se6AjUuy2HW4oUyDY1Ux7?si=76263697ff8f4d48>

Дата: 21.10.2024

Епізод 1: Ренесанс української культури у часи війни

Усім привіт! Мене звати Катя і я рада вас вітати у новому спецпроекті «Не про культ», який реалізовується завдяки «Відлуння.медіа». У цій серії подкастів ми будемо обговорювати, як культура та мистецтво впливають на наше життя, руйнують стереотипи та створюють нові сенси. Тут ми будемо чесно говорити про те, що залишилося за лаштунками гучних прем'єр, виставок і книжкових бестселерів, чому мистецтво – це більше, ніж просто форма розваги, як уникнути культу навколо творчих особистостей і подивитися на них під іншим кутом. У кожному випуску ми будемо обговорювати ці та інші теми, тож залишайтеся з

нами і бажаю вам приємного прослуховування.

Сьогодні ми розпочинаємо перший епізод, присвячений надзвичайно важливій і болючій темі – як війна вплинула на розвиток української культури. Чи знали ви загалом, що під час війни культура стає не менш важливим фронтом, ніж військовий? Сьогодні ми поговоримо про те, чому культура під час війни набуває особливого значення, як митці переосмислюють свої роботи та яку роль відіграють держава і волонтери в цьому процесі.

Під час війни культура допомагає нам зберігати ідентичність і об'єднувати суспільство. Вона дає нам відчуття того, за що ми боремось, за нашу мову, традиції, історію. Українська пісня, кіно, живопис чи література стають не просто формами мистецтва, а символами нашої стійкості. Згадаємо, наприклад, як українські музиканти, такі як ДахаБраха чи Калуж Оркестра, використовують свою творчість, щоб привернути увагу до війни за кордоном. Їхні виступи – це не просто музика, це культурна дипломатія.

Частина друга – переосмислення традицій.

Сьогодні ми бачимо, як українські художники, режисери та письменники звертаються до історичних тем, поєднуючи їх із сучасністю. Наприклад, вистави, які ставляться в укриттях, або інтерактивні виставки в бомбосховищах. Вони не лише переосмислюють контекст, а й створюють унікальний культурний досвід. Художники, такі як Сергій Майдуков, створюють ілюстрації, які документують події війни, але через естетичну призму. Це допомагає світові побачити нашу реальність і водночас передає емоції, які важко висловити словами.

Частина третя – роль держави та волонтерів.

Останнім часом ми бачимо багато ініціатив із підтримки культури. Наприклад, держава виділяє гранти на розвиток кіно і театру, які працюють із воєнною тематикою. Але не тільки держава. Волонтери та благодійні фонди організовують

виставки, аукціони та концерти, щоб зібрати кошти на підтримку армії. Один із таких прикладів – благодійний концерт, організований відомими українськими музикантами, де всі зібрані кошти йшли на закупівлю дронів для ЗСУ. Цей симбіоз культури й допомоги армії показує, як творчість може бути інструментом змін.

Українська культура зараз переживає своєрідний ренесанс. Те, що було звичним, стало особливим, бо через мистецтво ми не лише розповідаємо світові свою історію, а й нагадуємо собі, ким ми є. Наразі це все. Я вам дякую за прослуховування.

Наступного разу ми поговоримо про нові обличчя українського мистецтва та молодих митців, які творять сучасну культуру. А поки залишайте ваш відбик та думки у коментарях. До зустрічі!

URL: <https://open.spotify.com/episode/08IEXDJGb3PxcwJIQXF62C?si=6d105283be834e52>

Дата: 22.11.2024

Епізод 2: Нові обличчя українського мистецтва

Привіт-привіт, я рада знову вас вітати на нашому спецпроекті «Не про культ», який реалізовується завдяки «Відлуння.медіа». У цій серії подкастів ми обговорюємо, як культура та мистецтво впливають на наше життя, як вони руйнують стереотипи та створюють нові сенси. Сьогодні у нашому вже другому епізоді ми зосередимось на тих, хто формує обличчя української культури тут і зараз – на молодих художниках, музикантах та театралах. Адже це, те саме молоде покоління творців, які не бояться експериментувати. Вони сміливо поєднують традиції з сучасними технологіями, доносячи свої ідеї через нові медіа та цифрові платформи. Але шлях до успіху не завжди легкий, тож сьогодні ми також поговоримо про виклики, з якими стикаються ці митці.

Частина перша – поєднання традиційного та сучасного.

Сучасна українська культура – це своєрідний мікс минулого і теперішнього. Молоді митці активно використовують едмотиви, народні пісні, вишивку, але вони подаються все в новій, інколи навіть провокативній формі. Наприклад, українська художниця Марія Куликівська створює скульптури, в яких поєднують традиційні мотиви з темами гендеру і війни. А музиканти, такі як Альона Альона, привносять у свої треки елементи народної культури, роблячи їх привабливими для молоді аудиторії. В театральному світі режисери використовують інтерактивність, щоб глядачі не просто дивилися виставу, а й ставали її частиною. Наприклад, постановки в таких більш камерних залах допомагають глибше відчувати атмосферу і тему, яку вони піднімають.

Частина друга – важливість нових медіа.

Молоді митці вміло використовують TikTok, Instagram та YouTube для промоції своїх робіт. Вони не чекають, поки їх помітять галереї чи продюсери, а самі вже створюють аудиторію, звертаючись напряду до людей. Цифрові платформи допомагають розширити кордони. Українське мистецтво таким чином бачать і за межами країни. Наприклад, цифровий художник Євгеній Єрмоленко створює NFT-арт із патріотичними мотивами, який продається на міжнародних платформах, а виручені кошти йдуть на допомогу армії. Крім того, онлайн простір дозволяє швидко реагувати на події. Музичні кліпи, ілюстрації чи театральні постанови можуть з'являтися практично одночасно з подіями, які їх надихнули.

Частина третя – виклики для молодих митців.

Попри творчий підйом, молоді митці стикаються з багатьма проблемами. По-перше, це фінансування. Інколи важко знайти ресурси для втілення своїх ідей. По-друге, відсутність фізичних платформ, адже не всі молоді митці мають доступ до галереї, сцен чи кіностудій. Це компенсується цифровими платформами, але живий контакт із публікою все одно залишається важливим. Ще один виклик – це

боротьба зі стереотипами. Молодим творцям часто доводиться доводити іншим, що сучасне мистецтво може бути вартісним, навіть якщо воно виглядає незвично.

Підсумовуючи, можна сказати, що нове покоління – це майбутнє нашої культури. Адже загалом українська культура зараз переживає період великих змін, і молоде покоління митців відіграє в цьому ключову роль. Вони не бояться експериментувати, використовувати нові технології. І тим самим вони виводять нашу культуру на міжнародний рівень.

На сьогодні це все. Я вам дуже дякую за прослуховування. У наступному епізоді ми поговоримо про майбутнє української культури, які тренди зараз формуються і які перспективи нас чекають.

А поки ви можете залишати ваш фідбек та думки у коментарях. До зустрічі!

URL: <https://open.spotify.com/episode/1HRaJJg4d1g6mHHQTyHOFo?si=9523e1622bef4d40>

Дата: 25.11.2024

Епізод 3: Майбутнє української культури – тренди та перспективи

Привіт-привіт, я рада знову вас вітати на нашому спецпроекті «Не про культ», який реалізовується завдяки «Відлуння.медіа». У цій серії подкастів ми обговорюємо, як культура та мистецтво впливають на наше життя, як вони руйнують стереотипи та створюють нові сенси. Я рада вас вітати у третьому епізоді нашого подкасту про сучасну українську культуру та мистецтво. У попередніх частинах ми говорили про ренесанс культури під час війни та про нове покоління митців, які зараз формують її обличчя. Вже сьогодні ми заирнемо в майбутнє і подивимося, як розвиватиметься українська культура у найближчі роки. Обговоримо, чи можуть наші митці стати глобальними брендами, які змінюють смаки аудиторії, та яку роль відіграє культура у відновленні країни після війни.

Частина перша – українські митці, як глобальні бренди.

Ми вже бачимо, як багато українських митців набувають популярності за межами країни. Гурти, такі як ДахаБраха чи Опука, гастролують по всьому світу, а їхня музика часто звучить у міжнародних проектах. Художники, наприклад, Алевтина Кахідзе, беруть участь у виставках у Європі та США. Українські режисери, такі як Антоніо Лукіч, отримують нагороди на міжнародних кінофестивалях. Це вже свідчить про те, що наша культура цікава і є конкурентоспроможною на глобальній арені. Про те, щоб стати глобальним брендом, українським митцям потрібна системна підтримка, державні програми, промоції, розвиток культурної дипломатії та доступ до міжнародних ринків.

Частина друга – зміни в смаках аудиторії.

Українська аудиторія за останні роки стала більш відкритою до експериментів і складних тем. Фільми, які піднімають питання ідентичності, війни чи гендеру, знаходять свого глядача. Також зростає популярність локального контенту. Українці хочуть бачити і слухати щось своє. Наприклад, серіали, такі як «І будуть люди», демонструють, що національні історії можуть бути цікавими і масовими. Це ставить перед митцями нові завдання. Створювати якісний продукт, який буде відповідати вимогам сучасної аудиторії, але водночас зберігати національну автентичність.

Частина третя – роль культури у відновленні країни.

Культура завжди була і залишається способом зцілення. У повоєнний період вона допомагає суспільству пережити травми, відновити віру в себе та знайти спільний шлях до майбутнього. Ми можемо згадати приклади з інших країн. Після Другої світової війни європейське мистецтво стало важливим інструментом відновлення національної ідентичності. Так само в Україні театри, музика та візуальне мистецтво стануть способом рефлексії та осмислення пережитого досвіду. Важливо також розуміти, що культура може бути економічним драйвером.

Туризм, культурні фестивалі, продаж українського мистецтва за кордоном – усе це створює робочі місця і залучає інвестиції.

Українська культура дійсно має величезний потенціал стати світовим надбанням. Наші митці вже зараз створюють проекти, які говорять із глядачами по всьому світу. А в Україні вони допомагають будувати місток між минулим і майбутнім, підтримуючи наше суспільство навіть у найскладніші часи.

На цьому все. Я вам вдячна за прослуховування. Сподіваюся, що ці декілька серій надихнули вас хоча б трішечки по-іншому поглянути на українську культуру. Як завжди, залишайте ваш відбій на думки у коментарях і до зустрічі у подальших епізодах. Дякую!

URL: <https://open.spotify.com/episode/6q7OTugLMJiy4C2vj3L4ub?si=038b475ee32b4eb4>

Дата: 27.11.2024